

๑๑๙,๑๑

๑๑๑,๑๑

๑.๑

ทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1

10 พ.ย. 2537

ปริศณานิพนธ์
ของ
ละม้าย ช่างเนียม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191448

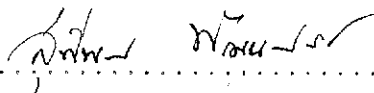
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

..... กรรมการ

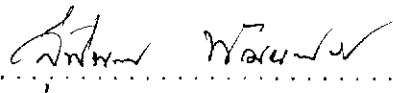
(อ.สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์)

คณะกรรมการสอบ

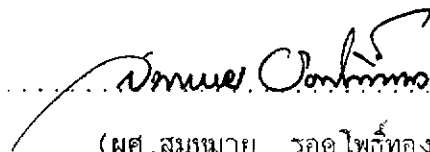
..... ประธาน

(ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

..... กรรมการ

(อ.สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณทุกท่าน โดยเฉพาะ ดร.ประสพ แสนคำ เครือ ประธานกรรมการควบคุม
ปริญญานิพนธ์ อาจารย์สุพิพรรณ หัตถนพาศิษฐ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละ
เวลาให้คำแนะนำ ปรีกษา ในการทำปริญญานิพนธ์อย่างใกล้ชิด จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณ ผศ. สมหมาย รอดโพธิ์ทอง หัวหน้าภาค
วิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้ให้เกียรติและให้ความ
กรุณาเป็นกรรมการในการสอบปากเปล่า ตลอดจนแนะนำให้ข้อคิดเห็น เพื่อให้งานวิจัยนี้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขในการสร้างแบบสอบถาม
จนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ครูโรงเรียนเอกชนที่สอนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น และศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผลให้การจัดเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์อย่างมาก

สุดท้ายขอขอบพระคุณอาจารย์เฉลิม สุขคะสมบัติ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี
อาจารย์รุ่งรอง ศรีทองดี บัณฑิตวิทยาลัยฯ เจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
อาจารย์เปรมฤดี ช้างเนียม และลูก ๆ ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจตลอดเวลาของการทำการ
วิจัย

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ หากพึงมีขออน้อมบูชาแต่คุณพ่อ - คุณแม่ ตลอดจนครู -
อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ละม้าย ช้างเนียม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย
	ความสำคัญของการวิจัย
	ขอบเขตของการวิจัย
	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	การจัดการศึกษาเอกชน
	โรงเรียนเอกชน
	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
	ครูโรงเรียนเอกชน
	ความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน
	ความหมายของบทบาท
	ทฤษฎีบทบาท
	ประเภทของบทบาท
	บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	งานวิจัยในประเทศ
	งานวิจัยต่างประเทศ
	สมมุติฐานการวิจัย

บทที่	หน้า
3	34
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การจัดกระทำข้อมูล	37
สถิติในการวิเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูล	39
4	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5	85
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	85
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	85
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	86
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	87
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	92
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	98
ประวัติย่อผู้วิจัย	115

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายจังหวัด	35
2	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและรับกลับคืนจำแนกเป็นรายจังหวัด	38
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง	43
4	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาภาพรวม	44
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยรวมและเป็นรายด้าน	45
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน	46
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ด้านงานส่งเสริมการศึกษาจำแนกเป็นรายข้อ	48
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาจำแนกเป็นรายข้อ	53

9	ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษาจำแนกเป็นรายข้อ	59
10	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ด้านงาน ส่งเสริมการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	65
11	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ด้านงาน ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	70
12	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ด้านงาน ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	77
13	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการ ศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 โดย พิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน (N = 36)	83
14	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการ ศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 โดย พิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน (N = 327)	84

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

องค์การของรัฐและเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษามาโดยตลอด และในการจัดการศึกษาของไทยนั้นตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 และพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 เอกชนก็ได้มีส่วนร่วมรับภาระตลอดมาเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะรัฐไม่สามารถจะจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีทรัพยากรด้านการเงินจำกัด โรงเรียนเอกชนจึงได้แบ่งเบาภาระด้านงบประมาณของรัฐได้มาก โดยเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย ปัจจุบันมีโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศจำนวน 5,041 โรงเรียน ครูจำนวน 74,315 คน นักเรียนจำนวน 1,947,462 คน (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2535 : 1) เมื่อรัฐได้เปิดโอกาสให้เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังกล่าว รัฐจึงมีหน้าที่ต้องควบคุมส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในหลายรูปแบบ เพื่อให้โรงเรียนเอกชนเหล่านั้นมีคุณภาพที่ดี ดังจะเห็นว่านโยบายส่วนหนึ่งของรัฐบาลปัจจุบันก็ได้เน้นเรื่องนี้เช่นเดียวกัน ดังคำกล่าวของนายชวน หลีกภัย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนไว้ว่า จัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพฝีมือแรงงานทุกระดับ รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนและสถานประกอบการเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้มากและกว้างขวางยิ่งขึ้น (ไทยรัฐ, 22 ต.ค. 2535 : 8) แผนการจัดการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชนไว้ว่า "ส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาทุกระดับเพิ่มขึ้น ให้มีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการ สามารถพึ่งตนเองได้ โดยรัฐให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการทรัพยากร อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานและการรับรองมาตรฐานการศึกษา" (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, ม.ป.ป. : 2)

จากแนวนโยบายของรัฐบาลและแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว จะเห็นว่า ปัจจุบันรัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของโรงเรียนเอกชนเป็นอย่างมาก ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมโรงเรียนเอกชนด้วยดีตลอดมา ตลอดจนได้จัดสรรงบประมาณหมวดต่าง ๆ ให้กับโรงเรียนเอกชนเป็นจำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปี ทั้งนี้เพราะรัฐประสงค์ที่จะให้โรงเรียนเอกชน มีคุณภาพและมีมาตรฐานเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นองค์การของรัฐ สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นส่วนราชการในส่วนภูมิภาคที่มีภาระหน้าที่ในการ บริหารงานโรงเรียนเอกชนโดยตรง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานแทน ศึกษาธิการจังหวัด ในเรื่องของโรงเรียนเอกชนทั้งหมด จึงนับว่าเป็นผู้บริหารที่ใกล้ชิดและ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนที่สังกัดในส่วนภูมิภาคมากที่สุด เพราะตามระบบ สายงานการบริหารงานนั้น งานทุกเรื่องที่อำเภอส่งมาจังหวัดเพื่อดำเนินการ หัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จะต้องเป็นผู้พิจารณาถ่วงถ่วง กำกับ ควบคุมและดูแลผู้ปฏิบัติงานทุกคนในฝ่ายให้ปฏิบัติงานให้เรียบร้อยทุกเรื่องก่อนที่จะนำเสนอ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งถึงผู้ว่าราชการจังหวัดตามลำดับต่อไป

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นหัวหน้าฝ่ายที่เกิด ขึ้นจากการที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด ตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533 - 2535) โดยมี จุดประสงค์ที่จะให้งานในฝ่ายนี้เป็นงานด้านวิชาการและให้ผู้ปฏิบัติงานในฝ่าย ทำหน้าที่แทน ศึกษาานิเทศก์กรมสามัญศึกษาประจำจังหวัด ซึ่งเดิมสังกัดกรมสามัญศึกษาโดยมีศึกษาธิการ จังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา แต่ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ตัดโอนอัตรากำลัง ไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา โดยได้แบ่งการบริหารภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ออกเป็น 6 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายการเงินและ บัญชี ฝ่ายแผนงานติดตามและประเมินผล ฝ่ายส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม ฝ่ายส่งเสริม พละนันทรมัยและกิจการพิเศษ และฝ่ายส่งเสริมการศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2533 : 59 - 79)

ในปัจจุบันเป็นยุคที่องค์กรต่าง ๆ ต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสภาพ แวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อ ปัญหาบุคลากรขององค์การมาหลายทศวรรษ โดยเฉพาะการที่สำนักงานปลัดกระทรวง

ศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นทำให้ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีภาระงานในความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติเป็นจำนวนมากขึ้น ปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดคือการจัดโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เหมาะสมกับงาน

จากการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนเอกชนได้พบปัญหาและอุปสรรคหลายประการในการปฏิบัติงาน ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความมั่นใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทของตนเองที่เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนว่ามีขอบเขตในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เพราะกฎหมาย ระเบียบแบบแผน หรือข้อบังคับ และหนังสือชักชวนความเข้าใจที่ยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติเขียนไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ทำให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานไปตามความรู้สึกความเข้าใจของตนเองตามที่ได้ความได้จากระเบียบแบบแผน คำสั่ง ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หรือปฏิบัติตามข้อชี้แนะของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในระดับที่เหนือกว่าเท่านั้น จากการปฏิบัติดังกล่าวจึงทำให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจว่า ได้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการโดยตรง อันได้แก่ ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชนหรือไม่อย่างไร ในฐานะที่ผู้วิจัยมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานในฝ่ายส่งเสริมการศึกษาแทนศึกษาธิการจังหวัดได้พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการดังกล่าวแล้ว จึงสนใจศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนตามที่ระบุไว้ใน การกำหนดตำแหน่งตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533 - 2535) ว่า ได้ปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอย่างไร เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางเสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้หาทางปรับปรุงบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ที่ทางราชการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เกิด

ความมั่นใจในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานตามภาระกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจาก สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้ประสานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพตามนโยบายของทางราชการต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1

ความสำคัญของการวิจัย

ในการศึกษาบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนในครั้งนี้ จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และสภาพการบริหารงานการศึกษาเอกชนของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและในการวางแผนการบริหารงานการศึกษาเอกชนของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้ถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและหาทางปรับปรุงแก้ไขบทบาทในการปฏิบัติงานการศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน นอกจากนี้ยังช่วยให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุง ส่งเสริม ติดตามประเมินผล ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ใน 3 งาน ได้แก่ งานส่งเสริมการศึกษา งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 36 คน ครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 2,149 คน รวมทั้งสิ้น 2,185 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 36 คน

2.2.2 ครูโรงเรียนเอกชนสุ่มจากจำนวนประชากรครูโดยใช้ตารางสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 363 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1 ผู้บริหาร

3.1.2 ครู

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 โดยจำแนกตามงาน 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 งานส่งเสริมการศึกษา

3.2.2 งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

3.2.3 งานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้ดังนี้

1. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชนของหัวหน้าส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1
2. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง การปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชนของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1
3. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1
4. เขตการศึกษา 1 หมายถึง ท้องที่ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งออกเป็นเขต เพื่อประโยชน์ในการบริหารการศึกษา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ จำนวน 5 จังหวัด คือ นครปฐม สมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร และนนทบุรี
5. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่เปิดสอนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งอยู่ในเขตการศึกษา 1 ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
6. ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1
7. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานสอนประจำในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและได้รับอนุญาตบรรจุเป็นครูตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในเขตการศึกษา 1
8. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 หมายถึง ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นผู้ปฏิบัติงานหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลและกำกับกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียนเอกชนใน 3 งาน คือ

8.1 งานการส่งเสริมการศึกษา ได้แก่ การโอนกิจการโรงเรียนเอกชน การขอลีกกิจการโรงเรียนเอกชน การขออนุญาตเป็นผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของ การขออนุญาตเปลี่ยนแปลงกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ครูโรงเรียนเอกชน การคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน การขอยกเว้นการผ่อนผันการเกณฑ์ทหารของนักเรียนและครูโรงเรียนเอกชน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเอกชน

8.2 งานการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาระดับจังหวัดของโรงเรียนเอกชน การส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ให้ได้เกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการศึกษากับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดการส่งเสริมในโรงเรียน จัดการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การควบคุม การตรวจสอบการใช้หลักสูตรโรงเรียนเอกชน การวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา การติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลโครงการต่าง ๆ การจัดทำเครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล การสำรวจการใช้แบบเรียนและหนังสือเรียนประกอบ การคัดเลือกนักเรียนและโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

8.3 งานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การจัดประกวดอ่านร้อยแก้วและอ่านทำนองเสนาะ การจัดประกวดสวดมนต์ทำนองสรภัญญะ การคัดเลือกครูภาษาไทยดีเด่น การคัดเลือกบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การนิเทศการศึกษา การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาเอกชน
2. โรงเรียนเอกชน
 - 2.1 โรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1
 - 2.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนและครูโรงเรียนเอกชน
3. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
4. ความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน
5. แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท
6. ความหมายของบทบาท
7. ทฤษฎีบทบาท
8. ประเภทของบทบาท
9. บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการศึกษาเอกชน

การจัดการศึกษาเอกชน หมายถึง การจัดการศึกษาที่เอกชนเข้ามาช่วยจัดการศึกษา ในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้ หรือจัดได้ไม่เพียงพอ ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี โดยจัดการสอนให้แก่นักเรียนทุกพลักรวมกันไม่เกิน 7 คนขึ้นไป ที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการและรวมถึงการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่น

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เด็กยากไร้ เป็นต้น และในการจัดการศึกษานั้นจะต้องจัดให้สอดคล้องและทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หรือนโยบายการศึกษาของรัฐ และแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ

โรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีให้แก่นักศึกษาทุกพลักรวมกันเกิน 7 คนขึ้นไป ที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเอกชนเป็นผู้ขอจัดตั้งขึ้นจากทางราชการ วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเปิดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ จัดรูปแบบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

การขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. โรงเรียนที่จัดตั้งการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดการศึกษาเป็นรูปแบบการศึกษาระบบโรงเรียน
3. โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือมีคฤหาสน์ทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้มีการศึกษาแก่บุคคลที่พิการ หรือผู้ที่เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาจจำกัดจำนวนโรงเรียน ลักษณะโรงเรียนประเภทใด ระดับใด ในท้องที่ใด ให้มีจำนวนเท่าใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การยื่นคำขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนจะยื่นเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2529) ออกตามในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (เอกสารประกอบการสอนบริหาร 521 กฎหมายการศึกษา สมบูรณ์ อุบถัมภ์. 2532 : 149 - 152)

โรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1

โรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 หมายถึง สถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีแก่นักศึกษาทุกนั้ล้รวมกันเกิน 7 คนขึ้นไป ที่อยู่ใน การควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเอกชนเป็นผู้จัดตั้งขึ้นจากทางราชการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเปิดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาหรือหลักสูตรที่ได้รับ อนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ จัดรูปแบบการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ โรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ รวม 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี และปทุมธานี โดยจัดการศึกษาครอบคลุมทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ หลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน จำนวน 189 โรงเรียน
2. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตร ที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 52 โรงเรียน
3. โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาหรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษและจัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 1 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการใน ระบบโรงเรียนประเภทวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 36 โรงเรียน (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1. 2536 : 30)

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนและครูโรงเรียนเอกชน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร สถานศึกษา อันได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียน หรือผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และเป็นบุคคลที่ผู้รับใบอนุญาตขอจัดตั้งโรงเรียนเสนอให้ผู้มีอำนาจบรรจุแต่งตั้ง ส่วนกลาง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีอาจจะเป็นคนใดคนหนึ่งหรือจะเป็นบุคคลคนเดียวก็แล้วแต่ทางผู้รับใบอนุญาต

ขอจัดตั้งโรงเรียนจะเสนอ แต่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้จัดการหรือผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการบริหารในโรงเรียน เช่นเดียวกันแต่มีหน้าที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้จัดการโรงเรียนมีหน้าที่ควบคุมดูแล รับผิดชอบ ในกิจการบริหารทั่วไปของโรงเรียน รวมทั้งการควบคุม ปกครอง ครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่มิหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านวิชาการของโรงเรียนและเป็นผู้ปกครองครู และนักเรียนในโรงเรียน (สมาคมศึกษานิเทศศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2536 : 497)

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ได้รับอนุญาตให้เป็นครูจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งส่วนกลาง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด
2. มีความรู้ และประสบการณ์ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
(กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. ม.ป.ป. : 12)

ครูโรงเรียนเอกชน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และเป็นบุคคลที่ผู้รับใบอนุญาตขอจัดตั้งโรงเรียนเสนอขอบรรจุเป็นครูเข้าทำการสอนในโรงเรียนนั้น โดยเสนอให้ผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งในส่วนกลาง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี สั่งบรรจุแต่งตั้งเข้าทำการสอบเป็นครูในโรงเรียนนั้น

สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
3. มีความประพฤติเรียบร้อยไม่บกพร่องศีลธรรมอันดี
4. ไม่ฝักใฝ่หรือเลื่อมใสในลัทธิที่เป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ หรือขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
5. ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน
6. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
7. มีความรู้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

8. ไม่เคยถูกออกจากราชการ โดยมีความผิด วันแต่ได้ถูกออกจากราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาตเป็นครู
9. ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นครู วันแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
10. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก วันแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ผู้อนุญาตเห็นว่าไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
11. ไม่มีโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา เป็นงานฝ่ายหนึ่งของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในจำนวนงาน 6 ฝ่าย ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเกิดจากผลการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533 - 2535) โดยแบ่งงานในฝ่ายออกเป็น 2 งาน คือ งานส่งเสริมการศึกษาของรัฐและเอกชน และงานส่งเสริมมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการศึกษา 7 ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา และมีนักวิชาการศึกษาระดับ 6 ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าส่งเสริมการศึกษาของรัฐและเอกชน และหัวหน้างานส่งเสริมมาตรฐานและคุณภาพการศึกษางานละ 1 คน พร้อมด้วยนักวิชาการศึกษาระดับ 3 - 5 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาของรัฐและเอกชนและงานส่งเสริมมาตรฐานและคุณภาพการศึกษ้อีกงานละ 1 คน โดยหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดต้องคอยตรวจควบคุม ดูแล และกำกับทุกเรื่อง ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชนในจังหวัด ที่อำเภอ และที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ส่งมาให้จังหวัดดำเนินการ (ดูภาพประกอบ 1)

ความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน

จากโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะเห็นได้ว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการศึกษาเอกชน ได้แก่

1. งานขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนทุกระดับทุกประเภท
2. งานโอนกิจการโรงเรียนเอกชน
3. งานขอเลิกล้มกิจการโรงเรียนเอกชน
4. งานขออนุญาตเป็นผู้รับใบอนุญาต
5. งานขออนุญาตให้เป็นครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน
6. งานขออนุญาตเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน
7. งานขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ครูโรงเรียนเอกชน
8. การจัดทำรายงานโรงเรียนเอกชนประจำเดือน
9. งานเกี่ยวกับกรณีพิพาทต่าง ๆ ของโรงเรียนเอกชน
10. งานควบคุมการลงโทษการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบของโรงเรียนเอกชน
11. งานคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน
12. งานขอยกเว้นและผ่อนผันการเกณฑ์ทหารของนักเรียนและครูโรงเรียนเอกชน
13. งานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษาเอกชน
14. งานส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเอกชน
15. งานประสานงานทางวิชาการของกลุ่มหรือชมรมโรงเรียนเอกชน

(กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2532 : 69 - 70)

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท

มนุษย์ทุกคนย่อมมีบทบาทตามสถานภาพของตนเอง เช่น บทบาทของครูทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีวิชาความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ส่วนบทบาทของศึกษานิเทศก์ก็มีหน้าที่ในการนิเทศ อบรม แนะนำ และปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทฤษฎีสังคมวิทยาได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ว่า บทบาทหน้าที่ หมายถึง ความ

มุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังบุคคลในตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่ง ควรจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่นั้นจะมีควบคู่อยู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ (ภิญโญ สาร. 2519 : 283) โสภกา ชูพิกุลชัย (2515 : 129) ก็ได้ให้ความหมายที่คล้ายกันว่า ทุกตำแหน่งหรือชั้นจะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ ระดับหนึ่งว่าพฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอย่างไร มีพฤติกรรมอย่างไร คือ บทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะมีอะไรบ้างนั่นเอง บางที่อาจครอบคลุมไปในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรือพันธะของตำแหน่งนั้น ๆ

ประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 12) ได้สรุปเกี่ยวกับบทบาทว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไข และอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำเพื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด พฤติกรรมดังกล่าวนี้ผูกพันกับความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งเอง และความคาดหวังของสังคมที่เห็นว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นควรจะทำ เพราะฉะนั้นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งใดนั้น มีอยู่ 2 ส่วน คือ

1. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่ง ได้แก่ ฐานะของตำแหน่ง กฎ ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบซึ่งกำหนดไว้เป็นปกติสถานสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น
2. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิภาพ ได้แก่ ทศนคติ ประสพการณ์ การศึกษา อบรม ตลอดจนวัฒนธรรม และประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

ทิตยา สุวรรณชฎ (2519 : 162) ได้อธิบายเรื่อง "บทบาท" ในทางสังคมวิทยาว่า คนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมแตกต่างกัน เพราะว่ามีกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมมีวัตถุประสงค์ของกลุ่มแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ สิทธิและหน้าที่ของคน ๆ หนึ่ง ซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมที่แตกต่างกัน สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีสิทธิและความรับผิดชอบในการดำเนินบทบาทของคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ สิทธิและความรับผิดชอบในหน้าที่นั้นเองที่สามารถแยกผู้ที่เป็นสมาชิกออกจากผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมนั้น กับทั้งยังเป็นแนวทางให้สมาชิกของกลุ่มคาดหวังทำที่ บทบาทของสมาชิกแต่ละคนได้ ตลอดจนทำให้เกิดมีการบังคับโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่จะให้สมาชิกแต่ละคนยอมรับและประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ได้อีกด้วย

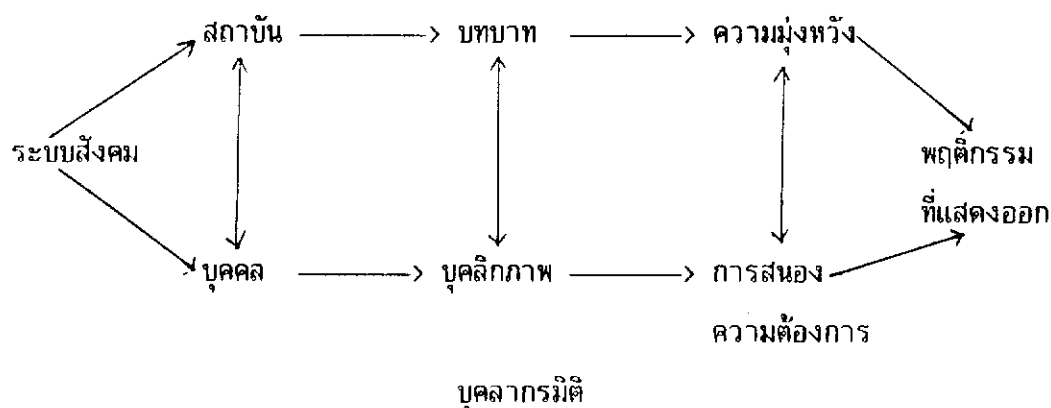
สุพัศรา สุภาพ (2514 : 16) ได้กล่าวว่า บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ ซึ่งสอดคล้องกับภิญโญ สาร (2512 : 7) เห็นว่าบทบาท หมายถึง หน้าที่เงื่อนไขที่ต้องทำ และบรรดาสิทธิต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมกับตำแหน่ง

อุทัย หิรัญไธ (2519 : 120) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือ การแสดงออกของคนอื่น ที่คาดคิด หรือคาดหวังว่าเราจะทำเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์ทาง สังคมอย่างหนึ่ง การที่ประชาชนคาดหมายหรือหวังให้เรากระทำอย่างนั้น ก็คือ ฐานะและ หน้าที่ทางสังคมของเขาเป็นมูลฐาน

ไบแน่งจิตวิทยาสังคมถือว่า ความคิดความรู้สึก พฤติกรรมของคนก็คื ต่างก็มีความ สัมพันธ์กับการปรากฏตัวของคนอื่นหรือสิ่งแวดล้อม ตำแหน่ง เป็นเพียงระบบของการคาดหวัง บทบาท พฤติกรรมของคนจริง ๆ ที่ปรากฏนั้นเป็นผลเนื่องมาจากปฏิริยาระหว่าง "ตัว" กับ "บทบาท" ทันทที่คนหนึ่ง ๆ ทราบว่า ตัวถูกคาดหวังว่าจะทำบทบาท คน ๆ นั้นก็จะเกิด การคาดหวังบทบาทจากผู้ที่มีปฏิริยาต่อ ซึ่งเรียกว่า การคาดหวังปฏิริยา ดังนั้น พฤติกรรมของคนเราจะ เป็นไปได้ถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. ความถูกต้องแน่นอนของการคาดหวังบทบาท ซึ่งขึ้นอยู่กับการคาดการณ์ของ ตำแหน่งตัวเอง และตำแหน่งของผู้ที่จะทำปฏิริยาต่อ
2. ความสั่นไหวในการดำเนินบทบาท ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึง กับเหตุการณ์ในขณะที่มีปฏิริยา
3. สภาพ "ตน" ของคนนั้น ๆ ซึ่งหมายถึง จิตใจ อารมณ์ ในขณะที่มีปฏิริยา สัมพันธ์ อันจะเป็นผลต่อการคาดหวังบทบาทและความสั่นไหวในการดำเนินตามบทบาทด้วย ถ้าหากผู้แสดงบทบาทอารมณ์ไม่ดีก็ย่อมแสดง ได้แตกต่างจากการแสดงขณะอารมณ์ดี

เกทเซลส์ และกูบา (ก่อน สวัสดิ์พาณิชย์, 2520 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Getzels and Guba. 1950 : 157) อธิบายว่า ความคาดหวังนี้ย่อมแตกต่างกันออกไปเพราะคน เรามีความคิด และความต้องการแตกต่างกัน การแสดงพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคลย่อม ผูกพันกับความคาดหวังของผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นฝ่ายสถาบันฝ่ายหนึ่งกับผูกพันอยู่กับความต้องการ ส่วนตัวของตนเองที่เรียกว่าฝ่ายบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง พฤติกรรมตามบทบาทที่แสดงออก จึง เป็นการผสมผสานกันระหว่างความมุ่งหวังขององค์การและบุคลิกภาพของเจ้าของบทบาท (ดูภาพประกอบ 2)

บุคลากรมิตี

ภาพประกอบ 2 การผสมผสานของบทบาทตามรูปแบบของเกทเชลส์ และกูบา

ถ้าพิจารณาจากแผนภาพแล้วก็จะเห็นว่าบทบาทที่องค์กรกำหนดไว้และความมุ่งหวังของคนในองค์กรย่อมไม่ตรงกับบุคลิกภาพและการสนองความต้องการของบุคคลเสมอไป พฤติกรรมที่แสดงออกจึงเกิดจากการปรับความมุ่งหวังกับบุคลิกภาพของเจ้าของบทบาทให้กลมกลืนกัน ถ้าส่วนทั้งสองผสมผสานกันได้เรียบร้อย พฤติกรรมที่แสดงออกย่อมเป็นที่ยอมรับในที่นั้น

เครช คริชฟิลด์ และบอลลาดี (กัญญา สาร. 2519 : 55 อ้างอิงมาจาก KRECH, CRUTCHFIELD & BALLACEEY. 1962 : 338) ให้ความเห็นว่าความคาดหวังของบุคคลอื่นที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งนั้น มิได้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว แต่มีอิทธิพลต่อความต้องการ ความมุ่งหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ความปรารถนา และทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นการกระทำใด ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ตาม มักจะเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากความนึกคิดของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นที่รู้สึกว่ามีผู้อื่นต้องการให้ตนกระทำอะไร อย่างไรในฐานะที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

ซาร์บิน (กัญญา สาร. 2519 : 55 อ้างอิงมาจาก SARBIN. 1959 : 229) ก็ลงความเห็นว่า พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ตาม มักจะอาศัยความนึกคิดที่คาดคะเนว่าผู้อื่นเขาหวังที่จะเห็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ควรปฏิบัติเช่นไรเป็นแนวทาง ส่วนมากผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง มักจะสังเกตผู้ดำรงตำแหน่งอื่น แล้วก็กะหน้าที่ให้กับตำแหน่งของตนเอง ตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งการสังเกต และคาดคะเนว่า ผู้อื่นอยากให้ตนทำงานอย่างไรนั้น ไม่จำเป็นที่จะตรงกับความต้องการที่แท้จริงของผู้อื่น ในกรณีที่มีการ

คาดคะเนไม่ตรงกัน ผู้ดำรงตำแหน่งมักไม่สบายใจ เวลาจะดำเนินงานอย่างใดลงไปความไม่สบายใจนี้จะมีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

โดยสรุปแล้ว บทบาท หมายถึง การแสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามสถานภาพ ความถนัด สถานการณ์ และความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม หรือที่สมาชิกคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะชนิดของตำแหน่งที่เป็นอยู่

ความหมายของบทบาท

บทบาท (Role) เป็นเรื่องของการแสดงออกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (Function) เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็ควรแสดงออกให้ตรงและเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

"บทบาท" (Role) มีความหมายหลายประการดังนี้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การทำท่าตามบท การทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 453)

กู๊ด (Good. 1954 : 351) ให้ความหมายของบทบาท (Role) ว่า หมายถึง พฤติกรรม (Behavior) ที่คาดหมายของแต่ละบุคคลในระบบเฉพาะของสังคมหนึ่ง

คัช (Couch. 1965 : 170) ให้ความหมายของบทบาทว่าเป็นความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ จะต้องปฏิบัติและจะต้องมีลักษณะนิสัย มีหน้าที่หรือบทบาทตามตำแหน่งหน้าที่ตามที่สังคมมอบหมาย

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 25) ให้ความหมายว่า "บทบาท" หมายถึง บุคลิกของบุคคลที่ต้องทำตามความประสงค์ของสังคมในแต่ละบทบาท

เลวินสัน (Levinson. 1971 : 11) ให้ความหมายของ "บทบาท" ไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (Norms) ความคาดหวัง (expectations) ข้อห้าม (taboos) ความรับผิดชอบ (responsibility) และอื่น ๆ ที่มีลักษณะในตนเองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความนี้คำนึงถึงบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่การชี้บ่งถึงหน้าที่อันพึงกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและปฏิบัติ เพื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำ โดยให้สัมพันธ์กับ โครงสร้างของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรง ตำแหน่งนั้น ๆ นั้นเอง

มงคล ศรีไพรวรรณ กล่าวว่า "บทบาท" เป็นการแสดงออกในการปฏิบัติงานของ บุคคลตามหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะเป็นผลกระทบ มาจากระดับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เจตคติ พื้นฐานความเชื่อ ค่านิยมและ ความต้องการส่วนตัว เป็นต้น โดยจะผสมผสานกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติใน ตำแหน่งตามภารกิจ

โดยสรุปแล้ว บทบาท หมายถึง การแสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามสถาน ภาพ ความถนัด สถานการณ์ และความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม หรือที่สมาชิกคาดหวังว่า ควรจะเป็นไปตามลักษณะชนิดของตำแหน่งที่เป็นอยู่

ทฤษฎีบทบาท

ทฤษฎีบทบาทมีความเกี่ยวเนื่องกับผู้บริหาร การวิเคราะห์ถึงบทบาทควรวิเคราะห์ บทบาทเชิงพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นผู้บริหาร ดังนั้นทฤษฎีบทบาทจึงเป็น ส่วนหนึ่งของทฤษฎีสังคมนั้นเอง ทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคมมีนักวิชาการหลายท่านได้คิดค้นและ นำมาใช้หลายรูปแบบ แต่ที่วิเคราะห์ถึงบทบาทของผู้บริหารได้ใกล้เคียงที่สุด ได้แก่ ทฤษฎี พฤติกรรมสังคม ของเกทเซลส์และกูบา (Getzels & Guba) ซึ่งได้จำแนกสังคมออกเป็น ฝ่ายสถาบันและฝ่ายบุคคล เรียกว่า ระบบสังคม (Social System) ดังนี้

1. ฝ่ายสถาบัน ประกอบด้วยสถาบันต่าง ๆ ของสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันการปกครอง เป็นต้น สังคมจะมอบบทบาทหรือหน้าที่ให้แก่แต่ละสถาบัน นำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ดังนั้น เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามที่ สังคมมุ่งหวัง หรือคาดหวัง (expectation) แต่ละสถาบันจึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ และผลประโยชน์ เพื่อให้บุคคลนำไปปฏิบัติ ดังนั้นผู้บริหารที่ยึด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย และระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมโดยมุ่งให้บุคคล

ปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานและให้ได้ผลมากที่สุด แม้ว่าจะเป็นการฝืนใจผู้ปฏิบัติก็ตาม ผู้บริหารลักษณะนี้ตามสถาบันมิติ (Nomotetic Dimension) ของเกทเชลล์และกูบา เรียกว่า "ผู้บริหารที่ยึดสถาบันเป็นหลัก" (Nomotetic Behavior) หรือ ธรรมาธิฐาน

2. ฝ่ายบุคคล ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสถาบันซึ่งแต่ละคนมีบุคลิกภาพและมีความต้องการไม่เหมือนกัน ผู้บริหารที่มุ่งครองใจคนยิ่งกว่าครองงาน หรือเป็นประเภทที่เอาใจผู้ปฏิบัติงานมากกว่าระเบียบกฎเกณฑ์ของงาน ผู้บริหารประเภทนี้ทฤษฎีบุคลามิติ (Ideographic Dimension) ของเกทเชลล์และกูบา เรียกว่า "ผู้บริหารที่ยึดบุคลากรเป็นหลัก" (Ideographic Behavior) หรือบุคลาธิฐาน

ในระบบสังคม นอกจากจะมีสถาบันสังคมและมีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังมีวัฒนธรรม (culture) ธรรมเนียม (ethic) และค่านิยม (value) สิ่งดังกล่าวเหล่านี้จะเป็นกรอบอันสำคัญที่มีผลต่อบทบาทของสถาบันและสังคม

นักบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้น คือ ผู้ที่มององค์การเป็นระบบ คือให้ความสำคัญแก่ทั้งสถาบันและบุคลากรพอเหมาะพอควรเสมอกัน พยายามให้ความต้องการของบุคคลตรงกับความต้องการ (วัตถุประสงค์) ของสถาบัน หรืออาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จของสถาบันก็ได้ และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานก็มีความสุขและความเจริญก้าวหน้าตามความรู้ความสามารถหนึ่ง การบริหารที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จะต้องเป็นการบริหารในบรรยากาศแบบประชาธิปไตย หรือการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by objective or MBO) คือ ผู้บริหารจะต้องให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานหรือมีส่วนร่วมรับรู้และให้การยอมรับ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของร่วมกัน ทุกคนเต็มใจปฏิบัติจึงจะทำให้สำเร็จวัตถุประสงค์ได้

ประเภทของบทบาทหน้าที่

ทิตยา สุวรรณชญ (2510 : 8) ได้แบ่งบทบาทออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บทบาทอุดมคติ (Ideal role) คือ บทบาทของผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรปฏิบัติ บทบาทอุดมคติกำหนดโดยการอบรม ให้คำแนะนำสั่งสอน หน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual role) คือ บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติ บทบาทที่ปฏิบัติในครั้งนี้อาจกำหนดโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคม นำเอาบทบาทอุดมคติไปแปลเพื่อให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น บทบาทที่ปฏิบัติจริงจะใกล้เคียง หรือแตกต่างจากบทบาทอุดมคติและสภาพแวดล้อม

ประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 120) ได้แบ่งประเภทของบทบาทออกเป็น 2 ประเภท ตามตำแหน่งที่ทำให้เกิดบทบาท คือ

1. บทบาทที่ได้มาจากตำแหน่ง เป็นบทบาทที่ถูกกำหนดควบคู่กับตำแหน่ง ได้แก่ ฐานะของตำแหน่งนั้น กฎระเบียบ ภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สิทธิและข้อผูกพัน ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นพันธฐาน (Norm) สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

2. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ ค่านิยม เจตคติ การศึกษา อบรม ประสบการณ์ ตลอดจนพื้นฐานของวัฒนธรรมและประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นยึดถือปฏิบัติ

ศิริเอก พลเลิศ (2528 : 18) ได้แบ่งประเภทของบทบาทตามภารกิจและความรับผิดชอบของผู้บริหารไว้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บทบาทที่จำเป็นต่อกรกระทำ หรือบทบาทตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ จำเป็นต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ถ้าไม่กระทำหรืองดเว้นกระทำจะต้องมีความผิด

2. บทบาทอันควรกระทำ หรือบทบาทด้านควรจะเป็น เป็นบทบาทที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย แต่องค์การหรือสังคมมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ควรปฏิบัติหรือควรกระทำ แม้ว่าจะมิได้กำหนดไว้เป็นกฎหมายก็ตาม

ฮัค (Hunt, 1971 : 6) ได้แบ่งประเภทของบทบาทไว้เป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

1. บทบาทที่กำหนดโดยสังคม เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ว่า บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้นจะต้องทำอย่างไร เช่น สังคมกำหนดไว้ว่าครูจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้อบรม แพทย์จะต้องมีหน้าที่เป็นผู้รักษาคนป่วย เป็นต้น

2. บทบาทที่กำหนดให้คนเป็นตัวอย่างของสังคม เช่น การแต่งกาย การพูดจา ความประพฤติของคนในสังคมโดยอ้อมบ่งถึงวัฒนธรรมของคนในสังคมนั้น

3. บทบาทที่สังคมคาดหวัง เป็นบทบาทที่ผู้อื่นคาดหวังไว้ว่า ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้น ควรจะปฏิบัติอย่างไร เช่น ผู้ที่เป็นครูจะต้องมีความรู้ดี มีความประพฤติดี และมีคุณธรรม ของการเป็นครูที่ดี

4. บทบาทที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และหน้าที่ที่กำหนดไว้

5. บทบาทที่ต้องปฏิบัติตามความคาดหวัง ของผู้ร่วมงานด้วยกัน คือ บุคคลผู้ดำรง ตำแหน่งไม่เพียงแต่จะต้องปฏิบัติตามที่ตนเองต้องการเท่านั้น แต่จะต้องปฏิบัติตามความมุ่งหวัง ของคนอื่นด้วย เช่น คนสองคนทำงานร่วมกันต่างก็มุ่งหวังว่าแต่ละคนจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ ของตน แต่โดยความเป็นจริงแล้วทั้งสองฝ่ายต่างก็จะต้องร่วมมือกันทำงาน และจะต้องดู ความมุ่งหวังของอีกฝ่ายหนึ่งด้วยว่าต้องการจะให้ทำอย่างไร

บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และบทบาท ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีภาระหน้าที่และรับผิดชอบ เกี่ยวกับการควบคุมดูแลและกำกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานส่งเสริมการศึกษาของรัฐ ในระบบและนอกระบบโรงเรียน การส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย คือ

1. งานส่งเสริมการศึกษาของรัฐและเอกชน รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับงาน ส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กยากไร้ก่อนวัยเรียน งานส่งเสริมการจัดการศึกษาพิเศษ งานส่งเสริม การศึกษาสงเคราะห์ งานการศึกษาในระบบกับนอกระบบโรงเรียน งานเกี่ยวกับ โรงเรียนเอกชน เช่น งานส่งเสริมขยายอนุบาลศึกษาเอกชน การสนับสนุนการบริหารงาน ในสถานศึกษาเอกชน และงานอื่น ๆ

2. งานส่งเสริมมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา รับผิดชอบเกี่ยวกับงานส่งเสริม การจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน งานประเมินคุณภาพการศึกษา งาน นิเทศการบริหารการศึกษา งานการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และงานอื่น ๆ โดยกำหนด ให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา (นักวิชาการศึกษา) เป็นผู้รับผิดชอบ มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของรัฐในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน การส่งเสริม

การศึกษาเอกชน การส่งเสริมมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมหลักสูตร แบบเรียน การส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา และได้กำหนดตำแหน่งนักวิชาการการศึกษา 7 ให้ปฏิบัติในฐานะหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแล และกำกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของรัฐ ในระบบและนอกระบบโรงเรียน การส่งเสริมการวิจัยและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา. 2533 : 129 - 133) จากการปฏิบัติงานของนักวิชาการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สรุปปัญหาอุปสรรคไว้ว่า การกำหนดบทบาทหน้าที่ไม่ชัดเจน เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ บุคลากรไม่เพียงพอและยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานที่กำหนดไว้ และประการสำคัญ คือ ปัญหาด้านคุณภาพของบุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ด้านวางแผน และปัญหาการนำความรู้ซึ่งได้รับจากการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นปัญหาของฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็วที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 54)

จากหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษามีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ควบคุมและดูแลงานด้านการส่งเสริมการศึกษาของจังหวัด ในฐานะผู้ช่วยเลขาธิการศึกษาธิการจังหวัด หากจะพิจารณาตามภารกิจความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่ได้ปฏิบัติงานอยู่นั้นจะเห็นว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาจะต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนโดยตรงในทุกด้านอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน พอจะสรุปปัญหาในการดำเนินงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนพบว่า โรงเรียนเอกชนมีปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานวิชาการ การเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดผู้นำที่มีความสามารถ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 23) การมีหน่วยงานรับผิดชอบโรงเรียนเอกชนของกระทรวงศึกษาธิการแทนที่จะทำหน้าที่นี้เทศให้คำแนะนำ กลับควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ไม่ให้บริการทางการศึกษา เป็นเหตุให้โรงเรียนเอกชนขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และขาดการสนับสนุนด้านวิชาการ (โกศา โภษุณหล. 2523 : 2) โรงเรียนเอกชนมีฐานะทางการเงินไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน ดังนั้นโรงเรียนที่มีคุณภาพการเรียนการสอนสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการ มักเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และเก็บค่าเล่าเรียนสูง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 202) ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานด้าน

บริหารทั่วไปมากที่สุด และปฏิบัติงานด้านวิชาการน้อยที่สุด และมีปัญหาด้านวิชาการมากที่สุด เนื่องจากไม่มีเวลาย่อมเยาทำงานให้โรงเรียนเอกชน เนื่องจากมีภาระงานด้านอื่น ๆ มาก เมื่อเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (วิเชียร ชุ่มช่วย. 2533 : 110)

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนเอกชน และการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยมุ่งศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ทั้งนี้ เพราะหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับงานส่งเสริมการศึกษา งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อต้องการทราบว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ 3 งานดังกล่าวอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาและจะเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน โดยจะแยกศึกษาเป็น 3 งาน คือ

1. งานส่งเสริมการศึกษา ได้แก่ การบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะโอนกิจการโรงเรียนเอกชน การจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดตั้งและเลิกล้มกิจการ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานในหน้าที่แต่ละคนในฝ่าย การจัดเจ้าหน้าที่ออกไปชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับการขออนุญาตเปลี่ยนแปลงกิจการของโรงเรียน การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการของโรงเรียน การสนับสนุนขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน การบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานของครู และครูใหญ่โรงเรียนเอกชน การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการขอยกเว้นการผ่อนผันการเกณฑ์ทหารของนักเรียนและครูโรงเรียนเอกชน การจัดทำทะเบียนครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการอบรม การช่วยเหลือให้การจัดหาทุนให้นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเข้ารับการอบรม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเอกชน

2. งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ การประสานแผนปฏิบัติงานการศึกษา ประจำปี การรวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชน การจัดระบบข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอย่างทันสมัย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน การเผยแพร่ข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชน การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่ปฏิบัติ การประสานเกี่ยวกับการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของจังหวัด การเผยแพร่เกี่ยวกับการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การประสานงานในการติดตามประเมินผล การประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ การประสานงานเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือครูในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน

3. ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน การคัดเลือกครู ผู้บริหารดีเด่น การเผยแพร่เอกสารผลงานดีเด่นของครูและผู้บริหาร สนับสนุนให้กลุ่มโรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน การเผยแพร่เอกสารการประเมิน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน จัดหาผู้เชี่ยวชาญบรรยายให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียน เป็นตัวกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยราชการกับโรงเรียนเอกชน

จะเห็นว่า หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเอกชนในจังหวัด ทั้งตามบทบาทที่กำหนดไว้ในตำแหน่งผู้บริหารระดับหัวหน้าฝ่าย ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ปฏิบัติงานในฝ่าย และประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดกับหน่วยงานการศึกษา และหน่วยราชการอื่นในจังหวัด ทั้งที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และที่ไม่ได้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยปฏิบัติและประสานงานทุกด้าน ได้แก่ งานด้านการส่งเสริมการศึกษา งานด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และงานด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา แทนศึกษาธิการจังหวัดที่ได้มอบหมายให้ปฏิบัติและรับผิดชอบ ดังนั้น การจัดการศึกษาเอกชนของแต่ละจังหวัด จะบรรลุผลสำเร็จและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตีความได้จากระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ เขียนไว้กว้างและไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ปฏิบัติกันไปตามความเข้าใจของตนเอง ดังกล่าวแล้ว

ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการจังหวัดก็ปฏิบัติงานในลักษณะเช่นเดียวกันกับหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพราะความไม่ชัดเจนของระเบียบแบบแผน คำสั่ง ข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติ ประกอบกับปัจจัยเกื้อหนุนและข้อจำกัดของแต่ละจังหวัดแตกต่างกัน อาทิ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ขนาดและปริมาณของโรงเรียนแต่ละระดับ แต่ละประเภทของแต่ละจังหวัด จำนวนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานมีจำนวนและคุณภาพแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดความไม่มั่นใจว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จะปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาเอกชนของจังหวัดได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดได้เหมือนกันทุกจังหวัด ด้วยเหตุและผลดังกล่าวข้างต้น จึงได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ว่า บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกัน และบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา

1. งานวิจัยในประเทศ

ธำรง เจลียวฉลาด (2529 : 200) ได้วิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา และผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีต่อบทบาทของศึกษาธิการจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด 72 คน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน 63 คน และผู้บริหารโรงเรียน 72 คน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาท การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและสถานศึกษาในจังหวัดต่อกระทรวงศึกษาธิการในระดับมาก ส่วนบทบาทของศึกษาธิการจังหวัดด้านต่าง ๆ เช่น การคัดเลือกแบบเรียน สำหรับสถานศึกษา รวมทั้งการติดตามและประเมินผล การวางแผนโครงการและติดตามประเมินผล

การปฏิบัติงานตามแผนนั้น กลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความหวังในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้บริหารการศึกษาให้ความคาดหวังน้อย

สุวิมล จิณธนพงษ์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการ ความรู้ทางวิชาการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี 60 คน มาตรฐานอันดับควรปรับปรุง 34 คน และมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก 12 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่มีอันดับดี อันดับควรปรับปรุง อันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนใน 6 ด้าน อยู่ในระดับต้องการมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการเป็นความต้องการเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ

วิเชียร ชุ่มชวย (2533 : 110) กล่าวว่า ศึกษาธิการจังหวัดจะต้องปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไปมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติงานด้านวิชาการน้อยที่สุด นอกจากนั้นยังพบอีกว่าศึกษาธิการจังหวัดมีปัญหาในเรื่องการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้ไม่ใช่เป็นเพราะว่าศึกษาธิการจังหวัดขาดความรู้ในเรื่องวิชาการ แต่เป็นเพราะว่าไม่มีเวลาทุ่มเทให้โรงเรียนเอกชน เนื่องจากมีภาระในการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มาก เพราะเป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ

พิพัตน์ เกสัชชา (2533 : 94) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พบว่า

1. นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติภาระกิจตามบทบาทที่เป็นจริงได้ในระดับปานกลางเท่านั้น และทุกกลุ่มคาดหวังว่านักวิชาการศึกษาคควรจะได้ปฏิบัติบทบาทนั้น ๆ ในระดับมาก
2. บุคลากรทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องบทบาทที่เป็นจริงของนักวิชาการศึกษาแตกต่างกันในบางด้าน โดยเฉพาะการปฏิบัติบทบาทด้านกิจการพิเศษ และด้านกิจกรรมการศึกษานั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการมีความเห็นสูงกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและธุรการ ส่วนข้อมูลและแผนงานโครงการ และดำเนินงานตรวจติดตามผลทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคาดหวังในบทบาททั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างกว้างขวางทุก ๆ ด้าน และพบว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการมีความคาดหวังในบทบาทนักวิชาการน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

4. บุคลากรทุกฝ่ายมีความคาดหวังในบทบาทของนักวิชาการสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ถนอม เกียรติวรพันธ์ (2533 : 28) เสนอแนวคิดว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดจะต้องมีความรู้และทักษะในการนิเทศการศึกษา เพื่อจะได้ออกไปนิเทศ แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาโรงเรียนเอกชน ภายในเขตจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังเป็นการบำรุงขวัญครูโรงเรียนเอกชนอีกทางหนึ่งด้วย

โกวิทย์ กันยาวุฒิกุล (2533 : 38) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัย เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการ งานบริหารด้านบุคลากร งานบริหารด้านธุรการและการเงิน งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารงานด้านอาคารสถานที่และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอแสดงบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันทุกด้าน เช่น เดียวกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แซนเลอร์ (Sandler. 1967 : 169) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเห็นเกี่ยวกับบทบาทในอุดมคติของศึกษานิเทศก์ ในรัฐเท็กซัส การวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างบทบาทที่แท้จริงกับบทบาทในอุดมคติ ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานการเงิน การบริหารธุรกิจ ตลอดจนการสื่อสารสัมพันธ์กับชุมชน บทบาทที่แท้จริงกับบทบาทในอุดมคติจะมีความใกล้เคียงกันในโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ในเรื่องการสอน การพัฒนาหลักสูตรการบริหารอาคารสถานที่นั้น ศึกษานิเทศก์มีความเห็นแตกต่างกัน

กริฟฟิตส์ (Griffiths. 1968 : 351 - 699) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์ เพื่อตั้งเกณฑ์ในการวัดภาวะศึกษานิเทศก์อำเภอต่อไป โดยหาความแตกต่างระหว่างศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับความสำเร็จในการปฏิบัติงานในเรื่องต่อไปนี้ ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย การบริหารในเชิงปฏิบัติและปฏิกิริยาของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์นั้น ศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 ประเภท คือ ประเภทที่ได้รับความสำเร็จกับประเภทที่ไม่ได้รับความสำเร็จ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ศึกษานิเทศก์ที่ได้รับความสำเร็จในการบริหารนั้นจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ได้ฝึกฝนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลมาเป็นอย่างดี
2. เป็นนักประชาธิปไตยในหมู่คณะ
3. รู้จักแบ่งอำนาจหน้าที่ในหมู่คณะ
4. มีการวางแผนระยะยาว

นิโคลไล (Nicolai. 1971 : 214) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูใหญ่ พบว่า

1. ครูใหญ่ส่วนมากเชื่อในพฤติกรรมทางการบริหารอย่างมีนัยสำคัญว่า ศึกษานิเทศก์ประสานงานกับคณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์มีความสามารถในการตัดสินใจ และสามารถเป็นผู้นำได้ ช่วยเหลือโรงเรียนและสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาในเรื่องการสอนได้ดี

2. การที่ศึกษานิเทศก์ไปเยี่ยมโรงเรียนและบุคลากรโรงเรียนบ่อย ๆ เป็นการช่วยเหลือให้การเรียนการสอนดีขึ้นและเป็นการทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครูดีขึ้น กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมที่จะทำให้การบริหารมีหรือไม่มีประสิทธิภาพในทัศนะของครูใหญ่ ได้แก่ การติดต่อ การมีมนุษยสัมพันธ์ และการตัดสินใจที่ดี ซึ่งจากการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะในด้านส่วนตัวของศึกษานิเทศก์มากพอ ๆ กับคุณลักษณะด้านวิชาชีพ

วอชิงตัน (Washington. 1971 : 2387) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ในรัฐชิคาโก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสามมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติ 19 ข้อ ในแบบสอบถาม 25 ข้อ กลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ มีความเห็นขัดแย้งในข้อที่ว่า ศึกษานิเทศก์

จะต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อสภาการศึกษาส่วนท้องถิ่น ปัญหาที่ศึกษาธิการพบในการบริหารงานคือ เรื่องการสร้างความสำเร็จอันดี และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

วิลลาร์ด (Willard. 1974 : 4667 - A) ได้ทำการวิจัยทัศนะของคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษาธิการ โดยมุ่งวิจัยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ต่างจังหวัดในเขตอำเภอคูค (Cood) ดูเพจ (Dupag) และเลค (Lake) ในรัฐอิลลินอยส์ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเด็นในการกิจรับผิดชอบและการวางแผนเตรียมการที่เหมาะสมสำหรับการออกนิเทศ การวิจัยครั้งนี้มุ่งเปรียบเทียบโดยคำนึงถึงตัวแปร ขนาดของกลุ่มโรงเรียน และประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างว่า มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบและการเตรียมการดำเนินงานหรือไม่ ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทั้งสอง ซึ่งหมายความว่าศึกษาธิการและคณะกรรมการโรงเรียนต่างมองบทบาทของศึกษาธิการในแนวทางที่สอดคล้องกัน สำหรับตัวแปรขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ของศึกษาธิการนั้นส่งผลน้อยมากต่อการกิจความรับผิดชอบและการเตรียมการที่เหมาะสม

คอลลินส์ (Collins. 1975 : 6963 - A) ได้ทำการวิจัยส่วนประกอบของความสามารถทางการบริหารตามความคิดเห็นของศึกษาธิการแห่งรัฐเทนเนสซี จำนวน 27 คน ปรากฏว่า สิ่งที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการที่จะทำให้การปฏิบัติงานของศึกษาธิการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีระหว่าง 3 - 5 ปี ในอนาคตมี 11 อย่าง เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษาธิการกับคณะกรรมการของโรงเรียน
2. ความสัมพันธ์กับชุมชน
3. การเงิน
4. การวางแผน
5. หลักสูตร
6. การประเมินผลในการบริหารงานบุคคล
7. การบริหารงานบุคคล
8. มนุษย์สัมพันธ์
9. กฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียน
10. การบริหารบุคคลที่ไม่มีการประเมินผล
11. อื่น ๆ

ฟอกซ์ (Fox. 1979 : 40 - A) ได้ทำการวิจัยทัศนะของผู้บริหารทางการศึกษาที่มีต่อสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์ 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการเป็นผู้นำ การพัฒนาบุคคล การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาหลักสูตร งานธุรการ และงานเกี่ยวกับกฎระเบียบของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ศาสตราจารย์ทางด้านการบริหารการศึกษา 337 คน เลขานุการสมาคมโรงเรียนและวิทยาลัย 19 คน เลขานุการสมาคมผู้บริหารโรงเรียน 19 คน คณะกรรมการของ Phi Delta Kappa 19 คน และศึกษานิเทศก์ 59 คน จาก 19 มลรัฐที่อยู่ทางตอนเหนือของสหรัฐอเมริกา จากการวิจัยครั้งนี้ได้พบว่า

1. ความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์จะต้องสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มคนโดยเฉพาะกรรมการระดับต่าง ๆ ให้ได้ การเป็นผู้นำในด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนเป็นเรื่องสำคัญมาก
2. การพัฒนาบุคคลนั้น จะสำเร็จได้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ
3. การประชาสัมพันธ์
4. การพัฒนาหลักสูตรต้องเข้าใจและกำหนดความต้องการที่จำเป็นของชุมชน คณะครู บุคลากรอื่น ๆ รวมทั้งนักเรียนด้วย
5. งานธุรการ ต้องมีความสามารถในการจัดเตรียมและวิเคราะห์งบประมาณ
6. งานเกี่ยวกับกฎ ระเบียบของโรงเรียน ต้องมีความแน่ใจว่า การดำเนินงานในโรงเรียนนั้นจะต้องอยู่ในกฎระเบียบอย่างแท้จริง

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1982 : 4656 - A) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของศึกษานิเทศก์ในประเด็นของงานที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งได้แก่ การบริหารงานวิชาการทั่วไป งานหลักสูตรและการสอน การบริการนักเรียน งานบริหารธุรการ งานบริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแห่งรัฐโอไฮโอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 441 คน ส่วนใหญ่แสดงทัศนะว่า ภารกิจของศึกษานิเทศก์ควรเกี่ยวข้องให้มากในเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคล จากผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจของศึกษานิเทศก์ในประเทศไทยโดยส่วนรวมแล้ว จะเห็นความแตกต่าง เพราะภารกิจของศึกษานิเทศก์ในประเทศไทยเน้นในเรื่องงานวิชาการ แต่ศึกษานิเทศก์ในประเทศสหรัฐอเมริกาเน้นในเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

การจัดการศึกษาในสหรัฐอเมริกาที่ก่อตั้งขึ้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญของศึกษานิเทศก์

เวลช์ (Welch, 1982 : 335) ได้ศึกษารูปแบบความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์แห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ โดยสำรวจจากผู้ใต้บังคับบัญชาของศึกษานิเทศก์ จำนวน 138 คน ในชุมชน 47 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์นั้น ทำงานกับบุคคลหลายฝ่ายหลายหน่วยงาน บางครั้งต้องอาศัยการโน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานโดยการใช้วิธีการหลายอย่างเกลี้ยกล่อมเพื่อให้งานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินไปด้วยดี

เวสเลย์ (Wesley, 1982 : 1370) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนววิธีการบริหารงาน กับอายุและบุคลิกภาพบางประการของศึกษานิเทศก์ จำนวน 104 คน ในรัฐเพนซิลวาเนีย โดยใช้เครื่องมือวัดบุคลิกภาพผู้บริหารของฮัลล์ (Hull's Style of management Inventory) การวิจัยครั้งนี้พบว่า อายุ และบุคลิกลักษณะกับแนววิธีการบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ที่มีอายุมากมีแบบอย่างการบริหารงานที่แตกต่างไปจากศึกษานิเทศก์ที่มีอายุน้อย และองค์ประกอบแห่งบุคลิกลักษณะที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานของศึกษานิเทศก์ คือ เป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง ชอบแข่งขัน มีความรู้ลึกซึ้งคิดจิตใจสูง รับรู้สื่อสารได้เร็ว รอบคอบ สะอาดอดทนอดกลั้น และพึ่งพาความสามารถของตนเองได้ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีอายุมากกับศึกษานิเทศก์ที่มีอายุน้อย ใช้แนวทางการบริหารที่แตกต่างกันออกไปและในส่วนองค์ประกอบทางบุคลิกลักษณะที่ส่งผลต่อการบริหารงานของศึกษานิเทศก์นั้นก็คือ องค์ประกอบของผู้ที่จะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและต้องการความก้าวหน้าในวิชาชีพนั่นเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะ เห็นได้ว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนในจังหวัด ทั้งตามบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ในตำแหน่งผู้บริหารระดับหัวหน้าฝ่ายของสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด หรือพูดง่าย ๆ ว่า บทบาทของการประสานงานในด้านการจัดการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนในจังหวัด โดยทำหน้าที่แทนศึกษานิเทศก์จังหวัดในงานทุกด้าน การปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด จึงมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน และหัวหน้าสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัด ผลการปฏิบัติงานที่เกิดจากการดำเนินการเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจะประสบผลสำเร็จ

เพียงใดนั้นอยู่ที่ว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ดีเพียงใด และเป็นไปตามความต้องการหรือความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ หรือไม่ เนื่องจากบทบาทหน้าที่และลักษณะของงานที่ปฏิบัติต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์โดยตรงกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนและครูโรงเรียนเอกชนและหรือหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดอื่น ซึ่งตามกฎหมายยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทในเขตจังหวัดและระดับชาติ โดยจะต้องร่วมมือกันดำเนินงานการจัดการศึกษากับหน่วยงานและสถานศึกษาของทุกสังกัด ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และที่ไม่ได้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในทุกระดับ ทุกประเภท ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของรัฐ โดยส่วนรวมด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย

1. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกัน
2. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียน เอกชน จำนวน 36 โรงเรียน ในเขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2535 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 36 คน และครูโรงเรียนเอกชนจำนวน 2,149 คน รวม 2,185 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 36 คน

2.2 ครูโรงเรียนเอกชน สุ่มจากจำนวนประชากรครูทั้งหมด 2,149 คน โดยใช้ตารางสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู	
นครปฐม	7	398	405	7	61	68
นนทบุรี	9	640	649	9	97	106
ปทุมธานี	6	193	253	6	29	35
สมุทรปราการ	13	889	902	13	136	149
สมุทรสาคร	1	29	30	1	4	5
รวม	36	2,149	2,185	36	327	363

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยสอบถามผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเกี่ยวกับงาน 3 ด้าน ได้แก่ งานส่งเสริมการศึกษา งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชนแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาปฏิบัติอยู่

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทที่คาดหวัง ที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาดูปฏิบัติ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 3 ระดับ ซึ่งกำหนดความมากน้อยของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

มาก หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
2. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้
3. สร้างแบบสอบถามโดยยึดนิยามศัพท์เฉพาะที่สร้างขึ้นเป็นแนวในการเขียนคำถาม
4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการการควบคุมปริญญาโท เพื่อแก้ไขข้อความให้ครอบคลุมเนื้อหาและแก้ไขการใช้ภาษาให้ถูกต้อง
5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดร.จำลอง นักพ่อน ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายบุญชู นิ่มวรรณัง ศึกษาธิการเขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม และนายชุมพล ศรีปัญญา ศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

6. ประมวลความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดที่ได้พิจารณาแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วปรับปรุงแบบสอบถาม ให้เป็นไปตามข้อ เสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนจากประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่า อำนาจจำแนก โดยตรวจสอบความแตกต่าง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9974

8. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

9. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอบหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังศึกษาธิการจังหวัด เขตการศึกษา 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาเอกชน
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่สอนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สอดซองคิดแถมไป พร้อมจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถส่ง ไปรษณีย์คืนผู้วิจัยได้
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 363 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและรับกลับคืนมาจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ส่งไป		รับกลับคืน		ร้อยละ
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	
นครปฐม	8	61	8	61	100
นนทบุรี	9	97	9	97	100
ปทุมธานี	6	29	6	29	100
สมุทรปราการ	12	135	12	135	100
สมุทรสาคร	1	4	1	4	100
รวม	36	327	36	327	100

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ดำเนินการดังต่อไปนี้

- นำแบบสอบถามแต่ละฉบับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ในการตอบ ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับจากจำนวน 363 ฉบับ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ และแยกแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งมีกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 36 ฉบับ กลุ่มครูโรงเรียนเอกชนจำนวน 327 ฉบับ
- นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาหาความถี่และค่าร้อยละ โดยจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือจำแนกตามตำแหน่ง
- นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ แต่ละด้านรวม 3 ด้าน ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

ระดับการปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

4. หาคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ในแต่ละข้อ แต่ละด้าน รวม 3 ด้าน แล้วนำไปพิจารณาแปลผลกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

5. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ในแต่ละข้อ แต่ละด้าน รวม 3 ด้าน

6. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ตามสมมุติฐาน ข้อ 1 โดยใช้ t-test

7. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ตามสมมุติฐานข้อ 2 โดยใช้ t-test

ในงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2523 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตรของ
 ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนน
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่า
 สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ
 (2536 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i คือ คะแนนความปรวนแปรเป็นรายข้อ
 S_t คือ คะแนนความปรวนแปรของเครื่องมือชิ้นนี้ทั้งฉบับ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมุติฐาน
ข้อ 1 และข้อ 2 โดยใช้ t-test ตามสูตรของลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ
(2536 : 86) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าแจกแจงแบบ t - distribution

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

$S_1^2 - S_2^2$ แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่ม
ตัวอย่างที่ 2

$n_1 - n_2$ แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน t-distribution
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยในตารางข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายความว่า หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาได้ ปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริง หรือถูกคาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายความว่า หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาได้ ปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริง หรือถูกคาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายความว่า หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาได้ ปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริง หรือถูกคาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทักษะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)		ร้อยละ
	ส่งไป	รับกลับคืน	
ผู้บริหาร	36	36	100
ครู	327	327	100
รวม	363	363	100

จากตาราง 3 แสดงว่าได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 36 ฉบับ และกลุ่มครูโรงเรียนเอกชน 327 ฉบับ ได้รับคืนมาครบจำนวน คือกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 36 ฉบับ และกลุ่มครูโรงเรียนเอกชนจำนวน 327 ฉบับ ได้รับกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาภาพรวม

บทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูโรงเรียนเอกชน	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S
บทบาทที่เป็นจริง	1.63	0.33	1.59	0.39
บทบาทที่เป็นคาดหวัง	2.34	0.39	2.32	0.45

จากตาราง 4 แสดงว่าโดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($X = 1.61$) แต่บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาตรงกัน คือ บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย ($X = 1.63$) ส่วนบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.34$)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ผลการวิเคราะห์ได้แสดงไว้ในตาราง 5 ถึง ตาราง 12

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยรวมและเป็นรายด้าน

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
งานส่งเสริมการศึกษา	1.61	0.33	น้อย	2.33	0.44	ปานกลาง
งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	1.64	0.44	น้อย	2.34	0.50	มาก
งานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	1.65	0.33	น้อย	2.33	0.42	ปานกลาง
รวม	1.64	0.33	น้อย	2.33	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าโดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($X = 1.64$) แต่บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแล้ว พบว่า

บทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านงานส่งเสริมการศึกษามีระดับการปฏิบัติสูงสุด ($X = 1.65$) รองลงมาคือ ด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ($X = 1.64$) และด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ($X = 1.61$) ตามลำดับ

บทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมากในด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ($X = 2.34$) ส่วนนอกนั้นควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
งานส่งเสริมการศึกษา	1.54	0.40	น้อย	2.22	0.47	ปานกลาง
งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	1.64	0.45	น้อย	2.35	0.48	มาก
งานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	1.60	0.41	น้อย	2.37	0.51	มาก
รวม	1.59	0.39	น้อย	2.32	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามที่คณะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.59$) แต่บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า

บทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 1.64$) รองลงมาคือ ด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 1.60$) และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ($\bar{X} = 1.54$) ตามลำดับ

บทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 2.37$) และด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 2.35$) ส่วนนอกนั้นควรมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านงานส่งเสริมการศึกษา

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
1. บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะโอนกิจการโรงเรียนเอกชน	1.56	0.56	น้อย	2.11	0.78	ปานกลาง
2. จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดตั้งและการเลิกล้มกิจการของโรงเรียน	1.39	0.55	น้อย	2.08	0.77	ปานกลาง
3. ช่วยเหลือสนับสนุนจัดหาที่เรียนให้แก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนที่เลิกล้มกิจการ	1.53	0.65	น้อย	2.22	0.76	ปานกลาง
4. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา	1.81	0.71	ปานกลาง	2.39	0.64	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ
5. จัดเจ้าหน้าที่ออกไปชี้แจง ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการ ขออนุญาตเปลี่ยนแปลง กิจการของโรงเรียน	1.22	0.42	น้อย	2.17	0.74	ปานกลาง
6. บริการให้คำปรึกษาเกี่ยว กับการดำเนินงานใน กิจการของโรงเรียนต่างๆ	1.61	0.55	น้อย	2.31	0.71	ปานกลาง
7. สนับสนุนการขอเครื่องราช อิสริยาภรณ์ของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชน	1.86	0.68	ปานกลาง	2.42	0.73	มาก
8. ประสานงานเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของคณะกรรมการ คุ้มครองคุ้มครองครู ทำงานของครูและครูใหญ่ โรงเรียนเอกชน	7.58	0.65	น้อย	2.36	0.64	มาก
9. รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหารโรงเรียน เอกชน	1.83	0.61	ปานกลาง	2.50	0.56	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
10. ประสานงานกับหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้องกับการ ขอยกเว้นการผ่อนผันการ เกณฑ์ทหารของนักเรียน และครูโรงเรียนเอกชน	1.67	0.59	ปานกลาง	2.06	0.75	ปานกลาง
11. สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนเอกชน โดยการ จัดกิจกรรมหลากหลาย อย่างต่อเนื่อง	1.81	0.62	ปานกลาง	2.56	0.50	มาก
12. จัดทำทะเบียนครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่ผ่านการอบรม	1.72	0.57	ปานกลาง	2.36	0.68	มาก
13. ช่วยเหลือในการจัดหาทุน ให้ครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนเป็นค่าใช้จ่าย ในการเข้ารับการ อบรมตามโครงการพัฒนา บุคลากรของกระทรวง ศึกษาธิการ	1.47	0.74	น้อย	2.44	0.73	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
14. ช่วยเหลือในการจัดหาทุน การศึกษาให้แก่นักเรียน โรงเรียนเอกชนเป็นทุน การศึกษาเล่าเรียน	1.64	0.72	น้อย	2.53	0.51	มาก
15. ประสานงานกับคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนเพื่อ ขอให้จัดสรรโควตาการ ศึกษาต่อให้แก่ครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	1.53	0.61	น้อย	2.47	0.70	มาก
รวม	1.61	0.33	น้อย	2.33	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.61$) ส่วนบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแล้ว พบว่า

บทบาทที่เป็นจริงดำเนินงานส่งเสริมการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของสนับสนุนการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.86$), รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.83$), ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ($\bar{X} = 1.81$), สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเอกชนโดยการจัดกิจกรรมหลากหลายอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.81$), จัดทำทะเบียนครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการอบรม ($\bar{X} = 1.72$), และประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการขอยกเว้นการผ่อนผันการเกณฑ์ทหารของนักเรียนและครูโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.67$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนคติว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

บทบาทที่คาดหวังดำเนินงานส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนคติว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องของสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเอกชน โดยการจัดกิจกรรมหลากหลายอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.56$), ช่วยเหลือในการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนเป็นทุนการศึกษาเล่าเรียน ($\bar{X} = 2.53$), รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.50$), ประสานงานกับคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อขอให้จัดสรรโควตาการศึกษาต่อให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.47$), ช่วยเหลือในการจัดหาทุนให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 2.44$), สนับสนุนการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.42$), ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ($\bar{X} = 2.39$), ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานของครูและครูใหญ่โรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.36$), และจัดทำทะเบียนครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการอบรม ($\bar{X} = 2.36$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนคติว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
1. ประสานแผนปฏิบัติงานการจัดการศึกษาเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด	1.86	0.68	ปานกลาง	2.31	0.67	ปานกลาง
2. รวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ในการพัฒนาทางการศึกษา	1.78	0.64	ปานกลาง	2.39	0.60	มาก
3. จัดระบบข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างทันสมัย	1.61	0.60	น้อย	2.47	0.61	มาก
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน	1.69	0.58	ปานกลาง	2.53	0.61	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ
5. เผยแพร่ข้อมูลทางการ ศึกษาของโรงเรียนเอกชน ให้แก่โรงเรียนเอกชนและ หน่วยงานอื่นอย่างต่อเนื่อง	1.61	0.64	น้อย	2.28	0.61	ปานกลาง
6. จัดประชุมชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยว กับแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา เอกชนแก่ครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	1.61	0.69	น้อย	2.42	0.60	มาก
7. ประสานงานเกี่ยวกับการ ส่งเสริมมาตรฐานการ ศึกษาระหว่างคณะกรรมการ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาของจังหวัด	1.53	0.56	น้อย	2.39	0.69	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ
8. เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของคณะกรรมการกำหนด เกณฑ์มาตรฐานระดับ จังหวัดให้แก่โรงเรียน เอกชน	1.72	0.57	ปานกลาง	2.25	0.65	ปานกลาง
9. ประสานงานกับคณะกรรมการ การติดตามประเมินผลของ จังหวัดเกี่ยวกับผลประเมิน การเรียนการสอนตาม เกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด	1.58	0.55	น้อย	2.31	0.62	ปานกลาง
10. ประสานงานกับกลุ่ม โรงเรียนจัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แบบเรียนอย่างต่อเนื่อง	1.78	0.72	ปานกลาง	2.42	0.60	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
11. ประสานงานกับหน่วยงาน ทางการศึกษาในจังหวัดให้ ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับคู่มือ ครูแบบเรียนและหนังสือ อ่านประกอบตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน	1.61	0.60	น้อย	2.39	0.69	มาก
12. ประสานงานกับกลุ่ม โรงเรียนเอกชนกับหน่วย งานทางการศึกษา จัด ประชุมร่วมกันเกี่ยวกับการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ของโรงเรียนเอกชนกับ โรงเรียนสังกัดอื่น	1.60	0.69	น้อย	2.39	0.60	มาก
13. กระตุ้นให้ผู้บริหารและครู พัฒนาโรงเรียนเพื่อเข้า ประกวดรับรางวัลพระราช ทานประจำปี	1.58	0.60	น้อย	2.28	0.66	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
14. กำหนดให้มีการประเมินผล การศึกษาของโรงเรียน เอกชนอย่างเป็นระบบ	1.72	0.70	ปานกลาง	2.31	0.75	ปานกลาง
15. ส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนจัดการศึกษาพิเศษ สำหรับผู้มีความคิดบกพร่อง ทางร่างกายและสติปัญญา	1.31	0.52	น้อย	1.97	0.65	ปานกลาง
รวม	1.65	0.44	น้อย	2.34	0.50	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริง ด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

บทบาทที่เป็นจริงค้ำงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของการประสานแผนปฏิบัติงานการจัดการศึกษาเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด ($\bar{X} = 1.86$), รวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ในการพัฒนาทางการศึกษา ($\bar{X} = 1.78$), ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแบบเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.72$), กำหนดให้มี การประเมินผลการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 1.72$) และ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน ($\bar{X} = 1.69$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

บทบาทที่คาดหวังค้ำงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน ($\bar{X} = 2.53$), จัดระบบข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างทันสมัย ($\bar{X} = 2.47$), จัดประชุมชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.42$), ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแบบเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.42$), รวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ในการพัฒนาทางการศึกษา ($\bar{X} = 2.39$), ประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาระหว่างคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัด ($\bar{X} = 2.39$), ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดให้ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับคู่มือครูแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.39$), ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาจัดประชุมร่วมกันเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนสังกัดอื่น ($\bar{X} = 2.39$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ	1.72	0.61	ปานกลาง	2.33	0.57	ปานกลาง
2. จัดให้มีโครงการคัดเลือกครูหรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีผลงานดีเด่นทางการศึกษา	1.67	0.53	ปานกลาง	2.25	0.55	ปานกลาง
3. เผยแพร่เอกสารผลงานดีเด่นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	1.58	0.65	น้อย	2.42	0.60	มาก
4. ประสานงานให้คณะกรรมการจัดทำเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดจัดประชุมร่วมกัน	1.67	0.59	ปานกลาง	2.36	0.59	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
5. กระตุ้นให้กลุ่มโรงเรียน เอกชนจัดการเรียนการ สอนตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาที่จังหวัดกำหนด	1.86	0.64	ปานกลาง	2.31	0.58	ปานกลาง
6. สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบ ผลการประเมินการ จัดการเรียนการสอนตาม เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของจังหวัดกับของคณะ กรรมการการศึกษาเอกชน	1.75	0.50	ปานกลาง	2.25	0.60	ปานกลาง
7. กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชน จัดตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ผลการประเมิน เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน	1.64	0.49	น้อย	2.36	0.59	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
8. กระตุ้นให้มีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับรายงานผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้โรงเรียนเอกชนทราบ	1.69	0.47	ปานกลาง	2.39	0.60	มาก
9. ประสานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน	1.67	0.53	ปานกลาง	2.36	0.64	มาก
10. จัดผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาให้ความรู้ที่ทันสมัยในเรื่องจำเป็นแก่บุคลากร	1.44	0.56	น้อย	2.44	0.73	มาก
11. กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนจัดนิทรรศการทางวิชาการอย่างค่อเนื่อง	1.58	0.60	น้อย	2.33	0.59	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ
12. ได้ประสานกับหน่วยงาน ทางการศึกษาและหน่วย งานราชการในจังหวัดจัด กิจกรรมแนะแนวทางการ ศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนเอกชน	1.64	0.54	น้อย	2.25	0.55	ปานกลาง
13. ส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนจัดบริการหรือจัด ศูนย์บริการด้านการแนะ แนวการเรียนต่อ	1.58	0.55	น้อย	2.31	0.62	ปานกลาง
14. ประสานให้มีการวางแผน การนิเทศการศึกษาอย่าง เป็นระบบร่วมกับศึกษา ธิการอำเภอ	1.50	0.51	น้อย	2.31	0.62	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (N = 36)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
15. เป็นตัวกลางในการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง หน่วยราชการกับโรงเรียน เอกชน	1.81	0.58	ปานกลาง	2.36	0.64	มาก
รวม	1.65	0.44	น้อย	2.33	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

บทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของกระตุ้นให้กลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่จังหวัดกำหนด ($\bar{X} = 1.86$), เป็นตัวกลางในการสร้างความสัมพันธ์

อันดีระหว่างหน่วยราชการกับโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.81$), สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัดกับของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ($\bar{X} = 1.75$), ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ ($\bar{X} = 1.72$), กระตุ้นให้มีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับรายงานผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้โรงเรียนเอกชนทราบ ($\bar{X} = 1.69$), จัดให้มีโครงการคัดเลือกครูหรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีผลงานดีเด่นทางการศึกษา ($\bar{X} = 1.67$), ประสานงานให้คณะกรรมการจัดทำเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดจัดประชุมร่วมกัน ($\bar{X} = 1.67$) และ ประสานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.67$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

บทบาทที่คาดหวังค่านางานส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องของจัดผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาให้ความรู้ที่ทันสมัยในเรื่องจำเป็นแก่บุคลากร ($\bar{X} = 2.44$), เผยแพร่เอกสารผลงานดีเด่นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.42$), กระตุ้นให้มีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับรายงานผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้โรงเรียนเอกชนทราบ ($\bar{X} = 2.39$), ประสานงานให้คณะกรรมการจัดทำเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดจัดประชุมร่วมกัน ($\bar{X} = 2.36$), กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนจัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ผลการประเมินเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.36$), ประสานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.36$), และเป็นตัวกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยราชการกับโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.36$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูโรงเรียน เอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านงาน ส่งเสริมการศึกษา

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
1. บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้รับ ใบอนุญาตที่ประสงค์จะโอน กิจการโรงเรียนเอกชน	1.42	0.52	น้อย	2.05	0.68	ปานกลาง
2. จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับ ขั้นตอนในการจัดตั้งและ การเลิกสัมกิจการของ โรงเรียน	1.46	0.59	น้อย	2.01	0.71	ปานกลาง
3. ช่วยเหลือสนับสนุนจัดหาที่ เรียนให้แก่นักเรียน โรงเรียนเอกชนที่เลิกสัม กิจการ	1.44	0.65	น้อย	2.11	0.64	ปานกลาง
4. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ หน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ งานของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา	1.55	0.59	น้อย	2.23	0.60	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
5. จัดเจ้าหน้าที่ออกไปชี้แจง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ ขออนุญาตเปลี่ยนแปลง กิจการของโรงเรียน	1.26	0.51	น้อย	2.01	0.72	ปานกลาง
6. บริการให้คำปรึกษาเกี่ยว กับการดำเนินงานใน กิจการของโรงเรียนต่างๆ	1.64	0.61	น้อย	2.22	0.63	ปานกลาง
7. สนับสนุนการขอเครื่องราช อิสริยาภรณ์ของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชน	1.74	0.71	ปานกลาง	2.33	0.65	ปานกลาง
8. ประสานงานเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของคณะ กรรมการคุ้มครองการ ทำงานของครูและครูใหญ่ โรงเรียนเอกชน	1.55	0.64	น้อย	2.25	0.63	ปานกลาง
9. รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหารโรงเรียน เอกชน	1.59	0.66	น้อย	2.27	0.67	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{x}	S	ระดับปฏิบัติ
10. ประสานงานกับหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้องกับการ ขอยกเว้นการผ่อนผันการ เกณฑ์ทหารของนักเรียน และครูโรงเรียนเอกชน	1.53	0.57	น้อย	2.20	0.69	ปานกลาง
11. สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนเอกชน โดยการ จัดกิจกรรมหลากหลาย อย่างต่อเนื่อง	1.73	0.69	ปานกลาง	2.39	0.61	มาก
12. จัดทำทะเบียนครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่ผ่านการอบรม	1.68	0.66	ปานกลาง	2.27	0.66	ปานกลาง
13. ช่วยเหลือในการจัดหาทุน ให้ครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนเป็นค่าใช้จ่าย ในการเข้ารับการ อบรมตามโครงการพัฒนา บุคลากรของกระทรวง ศึกษาธิการ	1.58	0.66	น้อย	2.35	0.72	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
14. ช่วยเหลือในการจัดหาทุน การศึกษาให้แก่นักเรียน โรงเรียนเอกชนเป็นทุน การศึกษาเล่าเรียน	1.48	0.61	น้อย	2.30	0.73	ปานกลาง
15. ประสานงานกับคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนเพื่อ ขอให้จัดสรรโควตาการ ศึกษาต่อให้แก่ครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	1.54	0.66	น้อย	2.34	0.75	มาก
รวม	1.54	0.40	น้อย	2.22	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่างานส่งเสริมการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 และครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

บทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนคติว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของสนับสนุนการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.74$), สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเอกชนโดยการจัดกิจกรรมหลากหลายอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.73$) และ จัดทำทะเบียนครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการอบรม ($\bar{X} = 1.68$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนคติว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

บทบาทที่คาดหวังด้านงานส่งเสริมการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนคติว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องของ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเอกชนโดยการจัดกิจกรรมหลากหลายอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.39$), ช่วยเหลือในการจัดหาทุนให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 2.35$) และประสานงานกับคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อขอให้จัดสรรโควตาการศึกษาต่อให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.34$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนคติว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
1. ประสานแผนปฏิบัติงานการจัดการศึกษาเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด	1.71	0.60	ปานกลาง	2.34	0.60	มาก
2. รวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ในการพัฒนาทางการศึกษา	1.75	0.65	ปานกลาง	2.36	0.62	มาก
3. จัดระบบข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างทันสมัย	1.65	0.65	น้อย	2.34	0.66	มาก
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน	1.61	0.64	น้อย	2.32	0.61	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
5. เผยแพร่ข้อมูลทางการ ศึกษาของโรงเรียนเอกชน ให้แก่โรงเรียนเอกชนและ หน่วยงานอื่นอย่างต่อเนื่อง	1.62	0.61	น้อย	2.33	0.64	ปานกลาง
6. จัดประชุมชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยว กับแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา เอกชนแก่ครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	1.61	0.62	น้อย	2.41	0.66	มาก
7. ประสานงานเกี่ยวกับการ ส่งเสริมมาตรฐานการ ศึกษาระหว่างคณะกรรมการ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาของจังหวัด	1.71	0.63	ปานกลาง	2.40	0.62	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
8. เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของคณะกรรมการกำหนด เกณฑ์มาตรฐานระดับ จังหวัดให้แก่โรงเรียน เอกชน	1.72	0.63	ปานกลาง	2.39	0.63	มาก
9. ประสานงานกับคณะกรรมการ การติดตามประเมินผลของ จังหวัดเกี่ยวกับผลประเมิน การเรียนการสอนตาม เกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด	1.67	0.66	ปานกลาง	2.29	0.62	ปานกลาง
10. ประสานงานกับกลุ่ม โรงเรียนจัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แบบเรียนอย่างต่อเนื่อง	1.73	0.72	ปานกลาง	2.37	0.60	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
11. ประสานงานกับหน่วยงาน ทางการศึกษาในจังหวัดให้ ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับคู่มือ ครูแบบเรียนและหนังสือ อ่านประกอบตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน	1.60	0.66	ปานกลาง	2.40	0.62	มาก
12. ประสานงานกับกลุ่ม โรงเรียนเอกชนกับหน่วย งานทางการศึกษา จัด ประชุมร่วมกันเกี่ยวกับการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ของโรงเรียนเอกชนกับ โรงเรียนสังกัดอื่น	1.73	0.71	ปานกลาง	2.46	0.65	มาก
13. กระตุ้นให้ผู้บริหารและครู พัฒนาโรงเรียนเพื่อเข้า ประกวดรับรางวัลพระราช ทานประจำปี	1.56	0.65	น้อย	2.40	0.64	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
14. กำหนดให้มีการประเมินผล การศึกษาของโรงเรียน เอกชนอย่างเป็นระบบ	1.73	0.64	ปานกลาง	2.38	0.62	มาก
15. ส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนจัดการศึกษาพิเศษ สำหรับผู้มีความคิดบกพร่อง ทางร่างกายและสติปัญญา	1.28	0.50	น้อย	2.08	0.66	ปานกลาง
รวม	1.64	0.45	น้อย	2.35	0.48	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

บทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของรวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ในการพัฒนาทางการศึกษา ($\bar{X} = 1.75$), ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแบบเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.73$), ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาจัดประชุมร่วมกันเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนสังกัดอื่น ($\bar{X} = 1.73$), กำหนดให้มีการประเมินผลการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 1.73$), เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานระดับจังหวัดให้แก่โรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.72$), ประสานแผนปฏิบัติงานการจัดการศึกษาเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด ($\bar{X} = 1.71$), ประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาระหว่างคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัด ($\bar{X} = 1.71$), ประสานงานกับคณะกรรมการติดตามประเมินผลของจังหวัดเกี่ยวกับผลประเมินการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด ($\bar{X} = 1.67$) และประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดให้ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับคู่มือครูแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 1.60$) ตามลำดับ นอกนั้นมีทัศนะว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

บทบาทที่คาดหวังด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องของประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาจัดประชุมร่วมกันเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนสังกัดอื่น ($\bar{X} = 2.46$), จัดประชุมชี้แจง กฏ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.41$), ประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาระหว่างคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัด ($\bar{X} = 2.40$), ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดให้ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับคู่มือครูแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.40$), กระตุ้นให้ผู้บริหารและครูพัฒนาโรงเรียนเพื่อเข้าประกวด

รับรางวัลพระราชทานประจำปี ($\bar{X} = 2.40$) เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานระดับจังหวัดให้แก่โรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.39$), กำหนดให้มีการประเมินผลการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 2.38$), ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแบบเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.37$), รวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ในการพัฒนาทางการศึกษา ($\bar{X} = 2.36$) ประสานแผนปฏิบัติงานการจัดการศึกษาเอกชนกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด ($\bar{X} = 2.34$) และจัดระบบข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างทันสมัย ($\bar{X} = 2.34$) ตามลำดับ นอกนั้นควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูโรงเรียน เอกชนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านงาน ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ประกอบการเรียนการสอน ในหลายรูปแบบ	1.61	0.65	น้อย	2.43	0.65	มาก
2. จัดให้มีโครงการคัดเลือก ครูหรือผู้บริหารโรงเรียน เอกชนที่มีผลงานดีเด่นทาง การศึกษา	1.59	0.64	น้อย	2.39	0.63	มาก
3. เผยแพร่เอกสารผลงานดี เด่นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	1.45	0.60	น้อย	2.30	0.69	ปานกลาง
4. ประสานงานให้คณะกรรมการ จัดทำเกณฑ์ประเมิน มาตรฐานการศึกษาของ หน่วยงานการศึกษาใน จังหวัดจัดประชุมร่วมกัน	1.64	0.64	น้อย	2.30	0.62	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
5. กระตุ้นให้กลุ่มโรงเรียน เอกชนจัดการเรียนการ สอนตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาที่จังหวัดกำหนด	1.83	0.65	ปานกลาง	2.43	0.60	มาก
6. สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบ ผลการประเมินการ จัดการเรียนการสอนตาม เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของจังหวัดกับของคณะ กรรมการการศึกษาเอกชน	1.63	0.61	น้อย	2.36	0.63	มาก
7. กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชน จัดตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ผลการประเมิน เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน	1.58	0.62	น้อย	2.31	0.64	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
8. กระตุ้นให้มีการเผยแพร่ เอกสารเกี่ยวกับรายงาน ผลการประเมินตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษาให้ โรงเรียนเอกชนทราบ	1.52	0.65	น้อย	2.38	0.61	มาก
9. ประสานกับกลุ่มโรงเรียน เอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริม การให้คำปรึกษาทางวิชา การแก่โรงเรียนเอกชน	1.54	0.63	น้อย	2.42	0.63	มาก
10. จัดผู้เชี่ยวชาญทางการ ศึกษาให้ความรู้ที่ทันสมัย ในเรื่องจำเป็นแก่บุคลากร	1.46	0.61	น้อย	2.35	0.72	มาก
11. กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชน จัดนิทรรศการทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง	1.68	0.69	ปานกลาง	2.36	0.69	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
12. ได้ประสานกับหน่วยงาน ทางการศึกษาและหน่วย งานราชการในจังหวัดจัด กิจกรรมแนะแนวทางการ ศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนเอกชน	1.55	0.62	น้อย	2.41	0.70	มาก
13. ส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนจัดบริการหรือจัด ศูนย์บริการด้านการแนะ แนวการเรียนต่อ	1.59	0.59	น้อย	2.39	0.68	มาก
14. ประสานให้มีการวางแผน การนิเทศการศึกษาอย่าง เป็นระบบร่วมกับศึกษา ธิการอำเภอ	1.58	0.57	น้อย	2.39	0.63	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษามีต่อ โรงเรียนเอกชน	ครูโรงเรียนเอกชน (N = 327)					
	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S	ระดับปฏิบัติ
15. เป็นตัวกลางในการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง หน่วยราชการกับโรงเรียน เอกชน	1.68	0.62	ปานกลาง	2.41	0.65	มาก
รวม	1.60	0.44	น้อย	2.37	0.51	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า โดยภาพรวมบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังด้านงานส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังครูโรงเรียนเอกชนให้ทัศนะว่า ควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า

บทบาทที่เป็นจริงด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของกระตุ้นให้กลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่จังหวัดกำหนด ($\bar{X} = 1.83$), กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนจัดนิทรรศการทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.68$) และเป็นตัวกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยราชการกับโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 1.68$) ตามลำดับ นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

บทบาทที่คาดหวังด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะว่าควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ เรื่องของส่งเสริมการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ ($\bar{X} = 2.43$), กระตุ้นให้กลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่จังหวัดกำหนด ($\bar{X} = 2.43$), ประสานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.42$), ได้ประสานกับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานราชการในจังหวัดจัดกิจกรรมแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.41$), เป็นตัวกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยราชการกับโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.41$), จัดให้มีโครงการคัดเลือกครูหรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีผลงานดีเด่นทางการศึกษา ($\bar{X} = 2.39$), ส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนจัดบริการหรือจัดศูนย์บริการด้านการแนะแนวการเรียนต่อ ($\bar{X} = 2.39$), กระตุ้นให้มีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับรายงานผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้โรงเรียนเอกชนทราบ ($\bar{X} = 2.38$) สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัดกับของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ($\bar{X} = 2.36$), กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนจัดนิทรรศการทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.36$), ประสานให้มีการวางแผนการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกับศึกษาธิการอำเภอ ($\bar{X} = 2.36$) และ กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนจัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ผลการประเมินเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน ($\bar{X} = 2.31$) ตามลำดับ นอกนั้นควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามที่เสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน (N = 36)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	บทบาทที่เป็นจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
งานส่งเสริมการศึกษา	1.61	0.33	2.33	0.44	-8.02*
งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	1.65	0.44	2.34	0.50	-7.44*
งานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	1.65	0.33	2.33	0.42	-6.76*
รวม	1.63	0.33	2.34	0.39	-8.15*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อที่ 1

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 โดยพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน (N = 327)

ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนเอกชน	บทบาทที่เป็นจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
งานส่งเสริมการศึกษา	1.54	0.40	2.22	0.47	-23.07*
งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	1.64	0.45	2.35	0.48	-26.57*
งานส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	1.60	0.44	2.37	0.51	-26.28*
รวม	1.59	0.39	2.32	0.45	-27.72*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของการวิจัยนี้ทั้งหมด รวมทั้งผลการวิเคราะห์ การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีลำดับเนื้อหาดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1.
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกัน
2. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนและครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวนทั้งสิ้น 363 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 36 คน และครูจำนวน 327 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามถึงทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ใน 3 งาน มีจำนวน ทั้งหมด 45 ข้อ งานส่งเสริมการศึกษาจำนวน 15 ข้อ งานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาจำนวน 15 ข้อ และงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษาจำนวน 15 คน ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวได้นำไปทดลองใช้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9774 นอกจากนี้มีแบบสอบถามปลายเปิด (Open - end) อีก 3 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อ เสนอแนะอื่น ๆ ของแต่ละคน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังศึกษาธิการจังหวัด เขตการศึกษา 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แล้วหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 363 ฉบับ แล้วผลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาความถี่และค่าร้อยละ
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความแปรปรวน (S) แล้วนำค่าดังกล่าวไปทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และ 2 โดยใช้สถิติการทดสอบด้วยค่าที (t-test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง ตามลำดับ
2. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง ตามลำดับ
3. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย แต่มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนกับหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาดูการติดต่อสร้างความสัมพันธ์ต่อกันอย่างต่อเนื่อง เพราะต่างก็มีการกิจหน้าที่การทำงานที่ต้องปฏิบัติเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจะต้องคอยควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนทุกคนให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอนและอื่น ๆ ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยในแต่ละวัน ส่วนหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะต้องคอยควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายและปฏิบัติงานที่เป็นหน้าที่ประจำของตนเอง และต้องออกไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีจำนวนมากในแต่ละจังหวัด เพื่อชี้แจง แนะนำ และประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน จึงทำให้ไม่สามารถดูแลโรงเรียนเอกชนได้อย่างทั่วถึง อาจเป็นเหตุให้มีช่องว่างที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันได้ใน การปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิเชียร ชุ่มช่วย (2535 : 110) พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนด้านงานวิชาการน้อยที่สุด เพราะไม่มีเวลาทุ่มเทให้งานด้านวิชาการให้แก่โรงเรียนเอกชน เนื่องจากมีภาระในการปฏิบัติงานอื่น ๆ มาก เพราะต้องทำหน้าที่เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัดด้วย ส่วนบทบาทที่คาดหวังผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันโรงเรียนเอกชนมีการแข่งขันในด้านคุณภาพการศึกษาค่อนข้างสูง ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนทั้งด้านการบริหารและด้านงานวิชาการ จึงมีความคาดหวังที่จะให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและรับผิดชอบงานด้านนี้อยู่ได้ เข้าไปช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ มงคล ศรีไพรวรรณ (2532 : 9 - 10) กล่าวโดยสรุปว่า ศึกษาธิการจังหวัดควรมีบทบาทในการพัฒนาและจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

นอกจากนั้น สิริ เทศประสิทธิ์ (2529 : 101 - 113) ได้ให้ทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดควรมีบทบาทเป็นผู้บริหารการศึกษา มีบทบาทในฐานะผู้นำของสังคม จึงได้รับความคาดหวังจากบุคคลทั่วไปว่าควรจะได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จในระดับสูง

2. ครูมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยรวมทุกด้านอยู่ระดับน้อย แต่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กับครูโรงเรียนเอกชนมีการติดต่อประสานสัมพันธ์เกี่ยวกับการทำงานที่เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ต่างมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่างกัน กล่าวคือ ครูมีฐานะเป็นฝ่ายปฏิบัติทำหน้าที่สอนนักเรียนในโรงเรียน ส่วนหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา เมื่อไปเยี่ยมโรงเรียนเอกชนถือเป็นตัวแทนของศึกษาธิการจังหวัด ทำหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา จึงใช้เวลาส่วนใหญ่ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยตรง ทำให้โอกาสที่จะพบปะทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานกับครูมีน้อย การที่ครูโรงเรียนเอกชนคาดหวังให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ครูเห็นว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผ่านการอบรม มีประสบการณ์ด้านวิชาการมามาก จึงอยากให้อยู่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำการปรับปรุงการเรียนการสอนอันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนครูเองมากยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในด้านงานส่งเสริมการศึกษาและงานด้านส่งเสริมคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย แต่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ยังปรับตัวเข้ากับงานที่รับผิดชอบไม่ทัน ความคล่องตัวและการปรับตัวในการทำงานยังมีน้อยอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ กิติ พยัคคานนท์ (2520 : 22) ได้กล่าวว่าการพัฒนาบุคคลจะทำให้เกิดผลดี 4 ประการ คือ (1) เพิ่มทักษะในการทำงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน (2) เพิ่มความคล่องตัวและการปรับตัวของผู้ปฏิบัติงาน (3) เพิ่มการเพิ่มผลผลิตและ (4) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ส่วนบทบาทที่คาดหวังที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนคาดหวังที่จะให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติในระดับปานกลางนั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนต้องการที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดและผลงานวิจัยของ

จิรพจน์ สุนาถวิชัย (2532 : 172) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชนทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในด้านงานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มองขอบข่ายงานด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษามีความสำคัญน้อย เพราะเป็นงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน และเอกสารผลงานเผยแพร่ การรวบรวมข้อมูลสถิติต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนกลับมองว่างานส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา เป็นงานสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เร่งรัดจะให้โรงเรียนเอกชนได้พัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงคาดหวังให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ได้แสดงบทบาทในด้านนี้ในระดับมาก

4. ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในด้านงานส่งเสริมการศึกษา อยู่ในระดับน้อยแต่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะภาระหน้าที่ของครูในฐานะผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานประจำในโรงเรียน ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์โดยตรงกับหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จึงมองงานด้านการส่งเสริมการศึกษาที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ถือว่าเป็นงานธุรการง่าย ๆ นั้น ไม่มีความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อครูมากเท่าที่ควร บทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาในด้านนี้จึงอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังในด้านนี้ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อย มีวุฒิทางการศึกษาค่อนข้างต่ำ จึงหวังพึ่งความรู้และประสบการณ์จากหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้ช่วยเหลือส่งเสริมการศึกษาให้โรงเรียนเอกชนมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อทั้งครูและนักเรียนและเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลโดยทั่วไป

ส่วนทัศนคติที่มีต่องานในด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และด้านงานส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย แต่ทัศนคติที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะงานด้านส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และงานด้านส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นงานทางด้านวิชาการ ซึ่งทางโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ขาดบุคลากรทางด้านนี้อยู่แล้ว และในทางปฏิบัติจริงโรงเรียนก็เป็นผู้ปฏิบัติเอง ครูจึงมองว่าหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ปฏิบัติงานทั้งสองด้านนี้เบา แต่ครูต้องการให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาเข้ามาช่วยเหลืองานทั้งสองด้านนี้มาก เพราะเป็นงานทางเทคนิคและวิชาการ ต้องอาศัยผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และความสามารถเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิเชียร ชุ่มช่วย (2535 : 110) พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานด้านงานบริหารงานทั่วไปมากที่สุด ส่วนงานด้านวิชาการน้อยที่สุด

5. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 1 มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยทั่วไป มักเริ่มกิจการโรงเรียนของตนจากธุรกิจเล็ก ๆ หรือธุรกิจภายในครอบครัว ตัวผู้บริหารเองแม้จะมีประสบการณ์มากแต่ก็มีความรู้ทางการศึกษาค่อนข้างน้อย อีกทั้งบุคลากรทางด้านการศึกษาที่มีคุณภาพสูงก็ไม่นิยมที่จะทำงานโรงเรียนเอกชนเป็นเพราะว่ามีรายได้น้อย และไม่มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพเท่ากับโรงเรียนรัฐบาล ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจึงหวังพึ่งพิงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งก็คือหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ซึ่งมีประสบการณ์และวุฒิทางการศึกษาสูง เป็นที่ยอมรับทั่วไป ในขณะที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาก็มีภาระกิจมากด้านทั้งในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และดูแลโรงเรียนเอกชนจำนวนมากในจังหวัดของตน บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดก็มีไม่เพียงพอ จึงทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมองว่ามีบทบาทเป็นจริงในระดับน้อย

6. ครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยครูโรงเรียนเอกชน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็น

เพราะว่า โดยทั่วไปผู้ที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาจะไปพบเพื่อการประสานงานต่าง ๆ ในโรงเรียนเอกชนมักจะเป็นครูใหญ่หรือผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ หากจะพบปะกับครูผู้สอนก็ต้องให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นผู้นัดแนะโดยวิธีการประชุม หรือปรึกษาอย่างเป็นทางการเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้ความเข้าใจตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษามีในระดับน้อยอีกทั้งไม่ค่อยมีเวลาพบกันอีกด้วยยิ่งทำให้ทัศนะของครูมีต่อบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่เนื่องจากครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ที่ประสบการณ์ในวิชาชีพน้อย วุฒิศึกษาการศึกษาค่อนข้างต่ำ และเมื่อเป็นครูโรงเรียนเอกชนก็มักมีความรู้สึกไม่มั่นใจกับงานในหน้าที่และความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงมีความหวังที่จะได้รับความเอาใจใส่และชี้แนะจากผู้ที่อยู่ในฐานะที่สูงกว่า อย่างเช่น หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ควบคุมดูแลโรงเรียนเอกชนโดยตรง จึงคาดหวังให้มีบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการบริหารงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนให้ครบถ้วน ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ โดยศึกษากฎหมายระเบียบแบบแผนและข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนด อำนาจหน้าที่ให้ครบถ้วนตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับกำหนดในทุกด้าน เพราะงานในด้านต่าง ๆ นี้มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เท่าที่ปรากฏตามผลการวิจัยนั้น ทั้งผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนมีทัศนะต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่เป็นจริงนั้นว่า หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนน้อยทุกงาน และคาดหวังให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนให้มากขึ้นทุกงาน ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. ควรจะได้มีการศึกษาถึงความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนทุกระดับและทุกประเภท เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ซึ่งมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนตั้งแต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจนถึงสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอกิ่งอำเภอ ในปัจจุบันต่างปฏิบัติงานโดยยึดกฎหมายระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับอันเดียวกันเป็นหลักในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคเป็นอย่างมาก เพราะไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในบางเรื่อง ถ้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนแล้ว อาจนำความต้องการนั้นมาประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจ ก็จะเป็นการลดอุปสรรคและปัญหาลงไปได้อย่างมาก ฉะนั้นจึงควรได้มีการศึกษาความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน เพื่อให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนได้ผลดีต่อไป

3. การปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนั้น เมื่อได้ปฏิบัติงานไปแล้วควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและนำเอาปัญหาและอุปสรรคนั้นมาพิจารณาหารือร่วมกับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนหาทางแก้ไขปัญหานั้นให้หมดสิ้นไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชน ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จึงควรได้มีการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้อีก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับอื่น เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองพันธ์ พลเสณ. พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินทิพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานวิจัย โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการวางแผนการศึกษาระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527.
- _____. รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาของการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา, 2532.
- จำรัส เกิดควน. ความต้องการนิเทศด้านวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ดิเรก พลเสณ. บทบาทของศึกษาธิการจังหวัดตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด. ปรินทิพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นิจ เนืองทอง. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. "นโยบายพัฒนาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ," ใน คู่มือการปฏิบัติงานของผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2532.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แผนอัตรากำลัง 2 ปี รอบที่ 2 ปี 2533 - 2535. นครราชสีมา : ศูนย์วิชาการ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11, 2533.
- _____. ทำเนียบโรงเรียนเอกชนเขตการศึกษา 1. นครปฐม : กลุ่มงานนิเทศการศึกษา เอกชน เขตการศึกษา 1, 2536.
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 215. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่มที่ 89 ตอนที่ 145. ลงวันที่ 29 กันยายน 2515.

- พิพัฒน์ เกล็ดชา. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- พวงศักดิ์ จันทรสุนทร. บทบาทและโครงสร้างของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2531. อัดสำเนา.
- ไพฑูริย์ วิสัยจร. ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- รุ่ง แก้วคง. เอกสารคำบรรยายพิเศษการอบรมเตรียมศึกษานิเทศก์จังหวัดและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์. นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2533. อัดสำเนา.
- วิเชียร ชุ่มช่วย. ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร, 2531.
- สุกิจ จุลละนันท์. "บทบาทศึกษาธิการจังหวัดกับการจัดการศึกษา," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการเขตฯ ทวีราชอาณาจักร ปีงบประมาณ 2534. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- สกุล ศรีพรหม. "แนวคิดในการปฏิบัติงาน," เอกสารประกอบคำบรรยายในการประชุมสัมมนาศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการเขตฯ ทวีราชอาณาจักร ปีการศึกษา 2534. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2533. อัดสำเนา.
- สุภัทรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- สิริ เทศประสิทธิ์. บทบาทของนักบริการการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.
- สมบุญ มากบุญ. บทบาทศึกษาธิการอำเภอในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา 7. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.

- สมบูรณ์ อุดมย์. เอกสารคำสอนวิชาการบริหาร 521 : กฎหมายการศึกษา. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- Anderson, John Kent. "Superintenden's Involvement," Dissertation Abstracts International. 12 : 11 ; May, 1982.
- Collins, William Eugene Jr. "Components of Administration Competency as Determined by Tennessee Superintendents," Dissertation Abstracts. 29 (2) : 135 - 699, 1968.
- Couch, Carl J. "Accumulation Research Finding," American Education. 18 : January - February, 1965.
- Fox, Dennis W. "Perceptions of Leads in Educational Administration Regarding Expected Competencies of Future Public School Super-intendents," Dissertation Adstracts International. 40 : 4 ; October, 1979.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Co., 1945.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610 ; November, 1970.
- Lindesmith, Alfred R. and Strauss L. Anstem. Social Psychology. New York : Halt Rineheart and Winston, Inc., 1968.
- Mus Grove, Frank and Taylor H. Philipp. Society and the Teacher's Role. London : Routledge and Kegan Paul, 1968.
- Nicolai Dante, "The Administration Behavior," Dissertation Abstracts International. 33 : 7 ; January, 1971.
- Secard, Pual F. and Blackman W. Carl. Social Psychology. New York : McGraw-Hill Book Co., 1964.
- Washington, Roosevelt. "Specific Role Expectation Help for the District Superintendent as Percieved by Teacher Principals and District Superintendents in Chicaco Public School System," Dissertation Abstracts International. 32 : 5 ; November, 1971.
- Welch John J. "The Leadership Style," Dissertation Abstracts International. 27 : 9 ; August, 1982.
- Wesley Charles K. "The Relationship among Management Styles Age and Personality Traits of Selected Pensynvania Public School Super-Intendent," Dissertation Abstracts International. 43 : November, 1982.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/4714

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 ตุลาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์
เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายละม้าย ช่างเนียม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม
การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

อ.สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริฎา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/0212

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มกราคม 2537

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการจังหวัด

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายละม้าย ช่างเนียม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม
การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

อ.สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอนั่งสิทธิ์ราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการ
ขอความร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เขตการศึกษา 1 โดย
ให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมกราคม 2537
เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริฎา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

รายชื่อจังหวัดและโรงเรียนต่าง ๆ ที่เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

จังหวัด	โรงเรียน	จังหวัด	โรงเรียน
นครปฐม	1. บำรุงวิทยา	สมุทรปราการ	23. ราฟาเอล
	2. สหบำรุงวิทยา		24. นพคุณวิทยา
	3. นาคประสิทธิ์		25. เซนโยเซฟบางนา
	4. นักบุญเปโตร		26. มัธยมวัดศรีจันทร์
	5. ยอแซฟอุปถัมภ์		ประติษฐ์
	6. เรืองวิทย์วิทยา		27. บุรารักษ์
	7. มารีย์อุปถัมภ์		28. อนุศาสน์วิทยา
นนทบุรี	8. ครุฑาลัยนนทบุรี	สมุทรปราการ	
	9. ไกรกุลวิทยา	29. เขตโยเซฟพิวัล	
	10. เขมพิทยา	30. อัสสัมชัญลำไโรง	
	11. ประสาทพร	31. ชิกซ์วิทยา	
	12. รุ่งโรจน์วิทยา	32. อำนวยวิทย์	
	13. นันทนรวิทยา	33. ประชานาถ	
	14. พระแม่สกลสงเคราะห์	34. อาษาวิทยา	
ปทุมธานี	15. ชลประทานวิทยา	35. สว่างวิทยา	
	16. อัมพรไพศาล	สมุทรสาคร	36. บ้านแพ้ววิทยา
	17. บ้านใหม่วัฒนา		
	18. สาธิตวิทยา		
	19. ศิริศึกษา		
	20. ทิพพากรวิทยา		
	21. พระวิสุทธิวงศ์		
	22. ระเบียบวิทยา		

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
ถนนรัตนาธิเบศร์ นนทบุรี 1100

มกราคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
เรียน ครูใหญ่และครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ด้วยข้าพเจ้า นายละม้าย ช้างเนียม นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ขณะนี้อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกับจดหมายฉบับนี้

อนึ่ง ขอเรียนว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่ตำแหน่งการงานของท่านแต่อย่างใด ขอความกรุณาท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และความเป็นจริงมากที่สุด ขอขอบคุณที่ท่านได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายละม้าย ช้างเนียม)

นิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 45 ข้อ ขอความกรุณาท่านตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นความลับและนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบบใด ๆ ต่อการทำงานของท่านโดยเด็ดขาด

2. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ ให้ท่านพิจารณาว่า หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นจริงในระดับใด แล้วให้ท่านกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างด้านซ้ายมือให้ตรงกับข้อความตามระดับความเห็นของท่านและให้ท่านพิจารณาข้อความเดียวกันอีกครั้งว่าบุคคลดังกล่าวควรมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ท่านคาดหวังในระดับใด แล้วให้ท่านกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างด้านขวามือให้ตรงกับข้อความตามระดับความเห็นของท่าน

3. ก่อนตอบคำถามแต่ละข้อ โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

[] ผู้บริหาร

[] ครู

ต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามที่ขอความกรุณาจากท่านให้ช่วยตอบ

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
				งานส่งเสริมการศึกษา			
			1	บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้รับ ใบอนุญาตที่ประสงค์จะโอน กิจการโรงเรียนเอกชน			
			2	จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับ ขั้นตอนในการจัดตั้งและ การเลิกล้มกิจการของ โรงเรียน			
			3	ช่วยเหลือสนับสนุนจัดหาที่ เรียนให้แก่นักเรียน โรงเรียนเอกชนที่เลิกล้ม กิจการ			
			4	ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ หน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ งานของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา			
			5	จัดเจ้าหน้าที่ออกไปชี้แจง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ ขออนุญาตเปลี่ยนแปลง กิจการของโรงเรียน			
			6	บริการให้คำปรึกษาเกี่ยว กับการดำเนินงานใน กิจการของโรงเรียนต่างๆ			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
			7	สนับสนุนการขอเครื่องราช อิสริยาภรณ์ของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชน			
			8	ประสานงานเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของคณะ กรรมการคุ้มครองการ ทำงานของครูและครูใหญ่ โรงเรียนเอกชน			
			9	รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหารโรงเรียน เอกชน			
			10	ประสานงานกับหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้องกับการ ขอยกเว้นการผ่อนผันการ เกณฑ์ทหารของนักเรียน และครูโรงเรียนเอกชน			
			11	สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนเอกชน โดยการ จัดกิจกรรมหลากหลาย อย่างต่อเนื่อง			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
			12	จัดทำทะเบียนครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่ผ่านการอบรม			
			13	ช่วยเหลือในการจัดหาทุน ให้ครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนเป็นค่าใช้จ่าย ในการเข้ารับการ อบรมตามโครงการพัฒนา บุคลากรของกระทรวง ศึกษาธิการ			
			14	ช่วยเหลือในการจัดหาทุน การศึกษาให้แก่นักเรียน โรงเรียนเอกชนเป็นทุน การศึกษาเล่าเรียน			
			15	ประสานงานกับคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนเพื่อ ขอให้จัดสรรโควตาการ ศึกษาต่อให้แก่ครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน <u>บิดาและข้อเสนอแนะอื่น</u>			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ชื่อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
				งานส่งเสริมมาตรฐาน การศึกษา			
			16	ประสานแผนปฏิบัติงานการ จัดการศึกษา เอกชนกับ หน่วยงานทางการศึกษา ในจังหวัด			
			17	รวบรวมข้อมูลสถิติทางการ ศึกษาของโรงเรียนเอกชน เพื่อใช้ในการพัฒนาทาง การศึกษา			
			18	จัดระบบข้อมูลทางการ ศึกษาของโรงเรียนอย่าง ทันสมัย			
			19	การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยว กับการจัดการศึกษาเอกชน			
			20	เผยแพร่ข้อมูลทางการ ศึกษาของโรงเรียนเอกชน ให้แก่โรงเรียนเอกชนและ หน่วยงานอื่นอย่างต่อเนื่อง			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
			21	จัดประชุมชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยว กับแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา เอกชนแก่ครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน		
			22	ประสานงานเกี่ยวกับการ ส่งเสริมมาตรฐานการ ศึกษาระหว่างคณะกรรมการ กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาของจังหวัด		
			23	เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของคณะกรรมการกำหนด เกณฑ์มาตรฐานระดับ จังหวัดให้แก่โรงเรียน เอกชน		
			24	ประสานงานกับคณะกรรมการ ติดตามประเมินผลของ จังหวัดเกี่ยวกับผลประเมิน การเรียนการสอนตาม เกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด		

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
			25	ประสานงานกับกลุ่ม โรงเรียนจัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แบบเรียนอย่างต่อเนื่อง			
			26	ประสานงานกับหน่วยงาน ทางการศึกษาในจังหวัดให้ ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับคู่มือ ครูแบบเรียนและหนังสือ อ่านประกอบตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน			
			27	ประสานงานกับกลุ่ม โรงเรียนเอกชนกับหน่วย งานทางการศึกษา จัด ประชุมร่วมกัน เกี่ยวกับการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ของโรงเรียนเอกชนกับ โรงเรียนสังกัดอื่น			
			28	กระตุ้นให้ผู้บริหารและครู พัฒนาโรงเรียนเพื่อเข้า ประกวดรับรางวัลพระราช ทานประจำปี			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
			29	กำหนดให้มีการประเมินผล การศึกษาของโรงเรียน เอกชนอย่างเป็นระบบ			
			30	ส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนจัดการศึกษาพิเศษ สำหรับผู้มีความคิดบกพร่อง ทางร่างกายและสติปัญญา <u>ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น</u>			
			31	ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ประกอบการเรียนการสอน ในหลายรูปแบบ			
			32	จัดให้มีโครงการคัดเลือก ครูหรือผู้บริหารโรงเรียน เอกชนที่มีผลงานดีเด่นทาง การศึกษา			
			33	เผยแพร่เอกสารผลงานดี เด่นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปานกลาง	น้อย			มาก	ปานกลาง	น้อย
			34	ประสานงานให้คณะกรรมการ การจัดทำเกณฑ์ประเมิน มาตรฐานการศึกษาของ หน่วยงานการศึกษาใน จังหวัดจัดประชุมร่วมกัน			
			35	กระตุ้นให้กลุ่มโรงเรียน เอกชนจัดการเรียนการ สอนตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาที่จังหวัดกำหนด			
			36	สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบ ผลการประเมินการ จัดการเรียนการสอนตาม เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของจังหวัดกับของคณะ กรรมการการศึกษาเอกชน			
			37	กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชน จัดตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ผลการประเมิน เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ชื่อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
			38	กระตุ้นให้มีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับรายงานผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้โรงเรียนเอกชนทราบ			
			39	ประสานกับกลุ่มโรงเรียนเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน			
			40	จัดผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาให้ความรู้ที่ทันสมัยในเรื่องจำเป็นแก่บุคลากร			
			41	กระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนจัดนิทรรศการทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง			
			42	ได้ประสานกับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานราชการในจังหวัดจัดกิจกรรมแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชน			

ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง			ข้อที่	ภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย ส่งเสริมการศึกษาที่มีต่อ โรงเรียนเอกชน	ระดับปฏิบัติที่คาดหวัง		
มาก	ปาน กลาง	น้อย			มาก	ปาน กลาง	น้อย
			43	ส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนจัดบริการหรือจัด ศูนย์บริการด้านการแนะ แนวการเรียนต่อ			
			44	ประสานให้มีการวางแผน การนิเทศการศึกษาอย่าง เป็นระบบร่วมกับศึกษา ธิการอำเภอ			
			45	เป็นตัวกลางในการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง หน่วยราชการกับโรงเรียน เอกชน <u>ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น</u>			

ขอขอบคุณ
นายละม้าย ช้างเนียม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายละม้าย ช่างเนียม
เกิดเมื่อวันที่	30 มีนาคม 2482
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านนา อำเภอพนาพรราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 50/11 ซอยทรายทอง ถนนคิวนนท์ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2502	จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากโรงเรียนฝึกหัดครู พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2508	จบประโยคครูพิเศษมัธยม จากสมัครสอบ
พ.ศ. 2519	จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชฌุโลก จังหวัดพิชฌุโลก
พ.ศ. 2537	จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2502	ครูจัดวาโรงเรียนวัดสิทธิาราม อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2508	ครูใหญ่ตรีโรงเรียนวัดต้นทอง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2516	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอตรี อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
พ.ศ. 2520	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ชัยนาท จังหวัดชัยนาท
พ.ศ. 2524	ศึกษาธิการอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2526	ศึกษาธิการอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2527	ศึกษาธิการอำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท
พ.ศ. 2532	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2534	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด จังหวัดนนทบุรี จนถึงปัจจุบัน

ทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1

บทคัดย่อ
ของ
ละม้าย ช้างเนียม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2537

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 มีจำนวนทั้งหมด 45 ข้อ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนเอกชน 36 คน และครูโรงเรียนเอกชน 327 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 ค่า ด้วยการทดสอบค่าที (t -test) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและปานกลางตามลำดับ
2. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

PERCEPTION OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS OF PRIVATE SCHOOLS
TOWARDS THE ROLES OF THE CHIEFS OF EDUCATIONAL PROMOTION SECTION
IN PROVINCIAL OFFICES OF EDUCATION IN EDUCATION REGION 1

AN ABSTRACT

BY

LAMAI CHANGNIAM

Presented in partial fulfillment of requirement for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1994

The objectives of this research were to study and to compare actual and expected roles of the chiefs of the educational promotion section, provincial education office, education region I, as viewed by private school administrators and teachers. Samplings, 363 persons, were consisted of 36 administrators and 327 teachers in private schools. Questionnaire, 45 items, and of 0.97 confidence level, was used for collecting data. Data were analyzed by computer to computer to compute percentage, mean, standard deviation and t-test for hypothesis testing.

The research findings were

- 1) Actual roles of the chiefs of the educational Promotion Section as viewed of private school administrators and teachers were in a lower level than this expected roles.

- 2) Actual roles and expected roles of the chiefs of the educational Promotion Section as viewed private School teachers were Significantly different at .05 level.

- 3) Actual roles and expected roles of the chiefs of the educational Promotion Section as viewed by private school teachers were Significantly different at .05 level.